

DIRVA

Nr. 5

Sausio-January 13, 1960

Cleveland, Ohio

KAS TIE "SOCIALISTINIŲ" DVARŲ UŽVAIZDOS?

Mizara prisipažino esąs senas bolševikas.- Butautas apie susitikimus Amerikoje.

76% Lietuvoje esamų kolchozų pirmininkų yra kompartijos nariai, beveik visi partijos atsiusti iš miestų būti užvaizdomis "socialistiniuose" dvaruose. Partija dar ir dabar vis siūnia naujus marksizmo specialistus "ūkininkauti" kolchozuose. Vien pereinamais metais tokių politiškai dresuotų užvaizdų į kolchozus Lietuvoje išsiųsta 200, t. y. apie 10% visų kolchozų.

Tačiau, nors 76% kolchozų pirmininkų yra komunistai, 60% tų pirmininkų turi tik pradžios mokyklos išsilavinimą. Kiti yra išėję vidurines, o kai kurie net aukštąsias mokyklas (agronomai).

MIZARA — SENAS BOLŠEVIKAS

Nors Amerikoje būdamas R. Mizara tik "progresyvus", kaip ir visi kiti jo bendraminčiai, bet dabar, sukinėdamasis tarp Lietuvos kvilingų, neiškenčia nepasigyręs, kad jis — senas bolševikas.

Kaip paprastai, gruodžio 27 dieną bolševikai mini keturių bolševikų vadų suaudymą 1926-ais metais. Ta proga ir Mizara parašė Tiesoj straipsnį — atsiminimus apie savo santykius su K. Giedriu, vienu iš tų sušaudytųjų. Jis su Giedriu kartu gyvenęs Philadelphiaj ir abu buvę Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjungos 1-os kuopos nariai. 1917 metais K. Giedrys išvykęs Rusijon talkininkauti bolševikų revoliucijai, o vėliau slapta atvykęs Lietuvon ir čia nuo 1923 metų varęs nelegalų veikimą. Iš Rusijos ir iš Lietuvos Giedrys susirašinėjęs su Mizara. Po kiek laiko Giedrys buvo suimtas, o kai 1926 metų vasarą buvo iš kalėjimo išleistas, tai Mizara sakosi su draugais sujūdęs rinkti pinigų padėti Giedriui ir kitiems draugams.

ISSKUTO ŠLIUPĄ IŠ "ŠLIUPTARNIŲ"

A. Margeris iš Chicagos, pereiną vasarą vykdamas Lietuvon, nusivėžė ir savo "šliuptarnius", knygą apie šliupą ir jo laikus Amerikos lietuvių tarpe, manyda-

mas, kad tenai pavyks išleisti naują laidą.

Pavykti tai pavyko, knyga jau išleista, netgi romanu pavadinta. Tik ji nebevardinama "ŠLIUPTARNIAIS", o pavirto į "UŽ JŪRŲ MARIŲ", ir knygoje nieko nebeliko apie šliupą, o tik apie angliakasių gyvenimą, apie kapitalistų godumą ir darbininkų išnaudojimą Amerikoje.

Jonas Šimkus, recenzuodamas knygą, mandagiai pasako, kad Margeris romaną rašyti nemoka. Esą, charakteriai menkai vystomi, jų būdas ne pavaizduojamas, o tik atpasakojamas. Bet Šimkaus pažiūros į romanų rašymą irgi pasireiškia nedaug toliau nuo Margerio tepažengusios. Pavyzdžiui, jis, nors ir nepasigenda šliupo vaidmens, kuris iš originaliojo teksto tapo "išskustas", bet pasigenda, pav., kodėl Margeris savo "romane" nepavaizdavo "demagogo ir kapitalistų šlykštaus tarnelio"... Pijaus Grigaičio!

MIKENAS ANTROJ VIE- TOJ TARP BALTIJOS PAJŪRIO ŠACHMATININKŲ

V. Mikėnas pereiną gruodžio mėnesį vėl švystelėjo tarptautinio lygio šachmatininkų tarpe, laimėdamas antrą vietą keturiolikos žymių šachmatininkų varžybose.

Varžybos turėjo ir tarptautinės politikos atspalvio, kadangi varžybų dalyviai buvo sukviesti iš kraštų, kurių teritorijos siekia Baltijos jūrą ("Baltijos jūra — taikos jūra" buvo politinis įvykio šūkis). Taigi, dalyviai nebeliko apie šliupą, o tik apie angliakasių gyvenimą, apie kapitalistų godumą ir darbininkų išnaudojimą Amerikoje.

Laimėti buvo galima 12 taškų. Pirmą vietą užėmė leningradietis B. Spaskis, laimėjęs 11.5 taškų, Mikėnas laimėjo 11 taškų. Trečioj vietoj liko kitas Leningrado didmeistris A. Tolušas, su 9.5 taškų, ketvirtoj latvis R. Talis, su 9 taškais.

BUTAUTAS PRASITARĖ APIE PASIMATYMUS

Stepas Butautas, sovietinės moterų krepšinininkų komandos treneris, rašydamas savo ispūdžius iš Amerikos, porą dešimčių eilučių paskyrė ir pasimatymams su lietuvišiais Peorijoj, Ill. Parašė, kad lietuviai klausė, ar jam leista su jais kalbėtis, ir atitiesa, kad Lietuvoj žada įvesti rusišką raidyną. Šiaip pasikalbėjimas buvęs malonus, tik lietuviai Amerikoje esą blogai painformuoti apie padėtį Lietuvoj ir kad "šlykščiai meluoja jų propaganda".

LNA

Žinios iš viso pasaulio

* PIRMOJI tarptautinė erdvės mokslininkų konferencija prasidėjo Nioje, Prancūzijoje. Joje dalyvauja apie 300 mokslininkų iš viso pasaulio.

* OBERLAENDER, Vak. Vokietijos ministeris pabėgėlių reikalams, buvo tardytas tarptautinės buv. rezistencijos vadų komisijos dėl sovietų paskelbtų kaltinimų, kad jis dalyvavęs 2,400 ukrainiečių nužudyme Lvoje 1941 m. pavasarį. Jo aiškinimu, tuos ukrainiečius, bolševikų kalinius, nužudė pasitraukdami rusai.

* KOM. KINIJĄ, kaip JAV žvalgybos sluoksnių pranešimai rodo, galinti iššauti savo pirmąją žemės satelitą ateinančių dve-

jų metų bėgyje.

* ISPANIJA suteikė koncesijas grupei amerikinių firmų ieškoti naftos Ispanijoj, Saharoje.

* IRAKE trys politinės partijos įteikė pareiškimus vyriausybei, prašydamos leidimo veikti pagal naująją organizacijų įstatymą. Padavusios prašymus partijos yra: tautinė demokratinė partija, demokratinė Kurdistanio partija (vadovaujama Maskvos globotinio Mustafos al-Barzani) ir komunistų partija.

* JUNGŲ, AMERIKOS VALSTYBES įteikė griežtą notą Kubai, protestuodamas prieš amerikiečių turto nusavinimus, kurie

Amerikiečiai kariai Vokietijoje buvo suruošę kalėdinę eglutę Vasario 16 gimnazijos mokiniams. Majoras Laier, didelis gimnazijos remėjas, pats patarnavo prie kalėdinio stalo gimnazijos mokytojams. Prie stalo iš kairės mokytojai S. Laukaitienė, K. Motgabis, S. Antanaitis. Padėklą su valgiais iš majoro Laier priima mergaičių bendrabučio vedėjos pavaduotoja V. Mykolaitienė.

H. Motgabienės nuotrauka

Pavergtieji lietuviai - kliūtis santykiams užmegsti

Suvilioti repatrijantai nori bėgti iš Sovietijos

Po derybų su Sovietija iš Maskvos grįžęs Brazilijos prekybinės misijos narys Silveira Sampaio televizijos programoje pasakojo savo ten patirtus išpūdžius.

Kaip žinia, Brazilija ligi šiol neturėjo nei prakybinių, nei diplomatinį ryšių su Sovietija, tačiau dabartinė brazilų vyriausybė, ieškodama rinkų savo gaminiam, pasiuntė savo misiją tiems santykiams užmegsti (žr. str. "Atodėris Pietų Amerikoje" šio numerio 2 psl.).

Prekybos santykiai buvo užmegsti, tačiau Brazilijai iš to nedaug naudos: visas jos eksportas siekia 2 milijonų dolerių, o Sovietija tuo tarpu numato pirkti tik už 27 mil. dolerių, t. y., vieną tūkstantąją dalį bendro Brazilijos eksporto.

Nepaisant to, Brazilija yra pasirengusi užmegsti ir diplomatinis santykius. Kalbėdamas apie juos, prelegentas išskėlė įdomių paaiškinimų apie susidarančias kliūtis.

Sovietijoje šiuo metu yra apie 3,000 Brazilijos piliečių, kurių tėvai yra lietuviai, ir kurie su savo tėvais grįžo Lietuvon po II Pasaulinio karo. Brazilijoje gimę lietuvių vaikai, pagal "ius solis" teise, galiojančią visoje Pietų Amerikoje, tebėra skaitomi Brazilijos pilie-

(Dirvos korespondento Pietų Amerikoje)

čiais. Sovietijoje jie laikomi nepatikimais, ir neturi teisės pakeisti gyvenamosios vietos. Dangelis jų, negalėdami pakelti šiaurės klimato ir tenyksių gyvenimo sąlygų, norėtų grįžti į gimtąjį kraštą, bet, kur nesikreiptų, sulaukia vienintelio atsako: "niet".

Silveira Sampaio pasakojo, kad panašiai ten elgiamasi ir su Argentinos piliečiais. Argentina neseniai atnaujino diplomatinis santykius su Sovietija. Bet Argentinos piliečiai nėra įleisti į Argentinos konsulatą Maskvoje. Prie durų

jie areštuojami, iškratomi ir tardomi. To pasekoje Argentinos prezidentas Frondizi pastatė ultimatumą, kad, jei Argentinos piliečiai ir toliau bus taip traktuojami Maskvoje, Argentinos saugumas pradės areštuoti kiekvieną asmenį, bandantį iesti į Sovietijos ambasadą Buenos Airese, jei jis nėra tos ambasados tarnautojas.

Šitokiai būklei esant, — pabrėžė S. Sampaio, — Brazilijos vyriausybė, prieš užmegsdama diplomatinius santykius su Sovietija, nori išsiderėti teisę laisvai susirūti su savo piliečiais ir iškovoti grįžimo teisę tiems, kurie nori grįžti Brazilijon, kaip teisėti jos piliečiai.

Svastikų teplojimo priepuolis komunistų sukurstytas?

veiklą ir, jei bus nustatytas jos ryšis su paskutiniaisiais įvykiais, ją suspenduos). Bet ši organizacija palaiko artimus ryšius su sovietinės zonos "gimnėmis" ir, kaip tikima, gauna iš ten subsidijas.

Paskutiniai incidentai, kaip tikima, ir buvo komunistų pakurstyti, kad sužlugdžius Vak. Vokietijos kancel. Adenauerio prestižą, artėjant viršūnių konferencijai, Gana aiškiai tai pasakė britų komunistų laikraštis "Daily Worker" pirmajame puslapyje pasisakydamas: "Labiau, negu bet kada anksčiau, mes turime kovoti su pastangomis atkurti Vakarų Vokietijos militarizmą ir Adenauerį aprūpinti branduoliniu ginklais."

Praeitą savaitę Pensylvanijos atstovas F. E. Walter, liudydamas Rūmų priešamerikinės veiklos tyrinėjimų komitete, nurodė, jog komunistų agentai pasinaudojo valkatomis ir kitu neatsakingu elementu, kad publikai sukūrus iliuziją apie nacių žiaurumų prieš žydus atgijimą, ir kad tai esanti dalis velniškos schemos tolimesnei komunistų agresijai prieš Vak. Vokietiją. Savo liudijime jis remėsis žvalgybos sluoksnių duomenimis.

Tuo tarpu sovietiniame bloke antisemitizmo reiškiniai yra nuolatiniai. Jų bangas Maskva stiprina, tai silpnina pagal savo išskaičiavimus. Šiuo metu komunistinėje Rumunijoje teisiami 25 žydai už "sionistinių špionąžų". Įdomi yra paties Chruščiovo pastaba Lenkijos komunistų vadams: "Jūs čia turite perdaug Abramovičių. Jei jums tenka pasirinkti Kovalskį (suprask: lenką) arba Rosenbliumą (t. y. žydą), ir jei Kovalskis nėra visiškai idiotas ir niekšas, nors ir Rosenbliumas būtų genijus - visada rinkitės Kovalskį."

reikšią "paneigimą pagrindinių teisių, garantuotų pagal Kubos ir visuotiniai priimtus tarptautinius įstatymus." Valstybės departamentas skaičiavimu, Kuba yra nusavinusi JAV piliečių turto už 5-6 mil. dolerių.

* INDIJA ir Pakistanas paskelbė, kad pasiekė esminį susitarimą neišaiškinti sienų klausimu. Derybos tuo reikalu vyko nuo sausio 4 d., ir susitarimas pasiektas, abiems pusėms padarius nuolaidų.

* DOUGLAS DILLON, JAV valst. pasekretorius, išvyko Parįžiun tartis dėl Vakarų ekonominio bendradarbiavimo per ateinančią dešimtmetį.

* VAK. VOKIETIJOS kancel. Adenaueris pareiškė parlamente, jog Vakarų nuolaidos Berlyno klausimu "galutinai pasibaigusios" - Vakarų pasiūlymai tuo reikalu nustojo egzistuoti po to, kai Sovietija juos atmetusi praeitą Ženevos konferencijoje.

* VENEZUELOS kariniai daliniai buvo iššauti numalšinti demonstrantams, kurie reikalavo darbo vyriausybės vykdomose viešuosiuose projektuose. Susidūrimo metu apie 30 asmenų buvo sunkiai sužeista.

Didžiausiam mokininių džiaugsmui, Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje aplankė amerikiečių karių atsiųstas Kalėdų senelis.

H. Motgabienės nuotrauka

TAUTINĖS KINIJOS PENKMEČIO PLANAS

Karinis ir ūkinis pajėgumas didėja

Jei paskutiniiais mėnesiais nelinksnuojami Kinijos respublikos ir maršalo Čiang Kai-šeko vardai, tai nereiškia, kad Formozoje niekas nepasikeitė. Tautinės Kinijos vyriausybė suaktyvino pastangas ne tik kariniam, bet ir ūkiniam Formozos pajėgumui sustiprinti. Net jeigu ir plačiai linksniuojamoji "Dovydo stovyklos dvasia" kuriam laikui Taivano sąsiauryje įšaldytą status quo — Kinijos respublika savo saloje išlikusi pajėgi gyventi ir ūkiškai nesukrėsta.

Visų planavimų priekyje, kaip ir anksčiau, yra karinis pasiruošimas. Gana tyliai per pastaruosius mėnesius 14 kvadr. kilometrų plote prie Kung Kuan (Formozos viduryje) buvo įrengta bazė strateginiams bombonešiams. Iš šios bazės yra iki Kinijos kontinentinės dalies yra 3000 km. arčiau, negu iš artimiausios JAV bazės Guame. Beveik 75 nuosimčiai visų raudonosios Kinijos pramonės centrų yra maždaug už 1500 km. nuo naujai įrengtosios bazės.

Ir kitose karinėse srityse laisvoji Kinija sustiprėjo: rugpjūčio vidury kai kurie kariuomenės daliniai aprūpinti iš tolo vairuojamomis Nike-Hercules tipo raketomis. Jų viršininkas yra pulkininkas Čang Teh-pu, vienas iš 250 Čiang Kai-šeko karininkų ir kareivių, kurie baigė naujųjų ginklų kursus Fort Blisse (Teksase).

Tautinės Kinijos pastangos kariškai stiprėti turi labai realų akstiną: Mao Ce-tungas septyniolikoje raudonosios Kinijos aerodromų, iš kurių Formoza pa-

siekama per pusantros valandos, turi sutelkęs 3,300 lėktuvų, kurių du trečdaliai yra sprausminiai. Kadangi raudonojo laivyno artimoje ateityje dar vargu ar pakaks invazijai į Formozą, šiais aviacijos telkiniais Mao Ce-tungas laiko rankoje korta, kuria gali kruvinai sabotuoti bet kuriuos Rytų-Vakarų bandymus suartėti.

Ūkinės Čiang Kai-šeko pastangos nukreiptos į tai, kad garantavus Formozos išsilaikymą tuo atveju, jei amerikinė pagalba būtų smarkiai apkarbyta. Penkmečio planas turis salą naversti pramonine valstybe, kurios reikšmė ir pajėgumas bus išaučiamas bent Tolimuosiuose Rytuose. Japonų okupacijos metu Formozoje buvo pastatyta eilė modernių fabričių, kurie dar ir šiandieną nėra pasenę. Tiesa, karo pasėkoje dalis jų buvo sužalota, bet JAV finansinės pagalbos dėka vėl atstatyti. Kasyklų pramonė kas kartą didėja: 1959 metais gauta 3 mil. tonų akmenų anglies, palyginus su 1,046 tonomis 1946 metais. Labai daug tikimasi iš naftos šaltinių, kurie buvo apskaitinti pastaraisiais mėnesiais, net manoma, kad Kinijos respublika, galės nuo savo reikalų atliekančią naftą eksportuoti. Atidarytos naujos aukso ir sidabro kasyklos; jų ištekliai skaičiuojami 0.4 mil. tonų, kurių panaudojimas lemiama pagerintų Formozos finansinę būklę.

Salos kasyklų turtingumas ir yra pagrindinis penkmečio plano įgyvendinimo veiksnys. Vario pro-

dukeija (1956 m. — 160,858 to) turi būti padidinta keturis kartus, sieros — septynis. Jos rezervai siekia 2.5 mil. tonų.

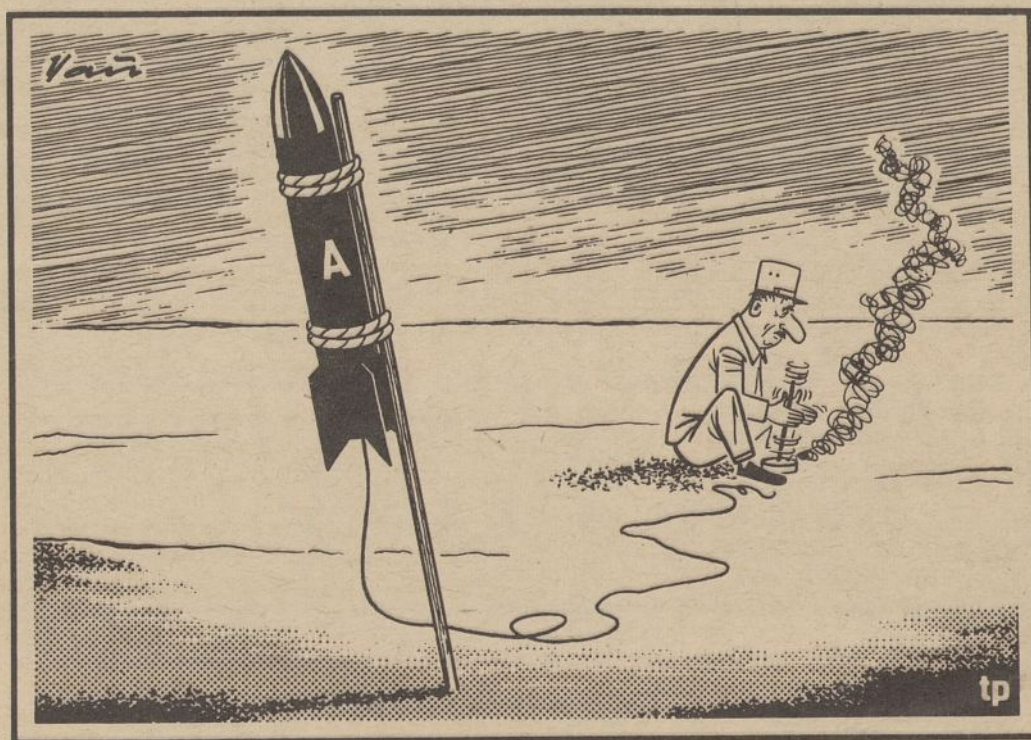
Jei viskas vyks pagal dabartinius planavimus, o dabartinė būklė duoda pagrindą tai prileisti, Formoza per penkerius metus išves reikšmingus kiekius naftos ir jos gaminių, druskos, cemento, popieriaus, cukraus ir kitų maisto produktų bei pramonės gaminių, kaip telefonų įrengimų, sunkvežimių, padangų, faneros ir sintetinių siūlų. Didžioji šių produktų dalis, be abejo, eis į laisvasias Rytų Azijos valstybes. Jei kariniai ir politiniai kivičiai tarp Raudonosios ir Tautinės Kinijų bus kokių nors išorinių įtakų "užšaldyti", tai ūkinės varžybos tarp abiejų jėgų stiprės. (tp)

NUSTATYTA ŽYDO SĄVOKA

Izraelio vyriausybė išleido direktivą, apibūdinančią žydo sąvoką, kurios pagrindas dedama religija, nustatoma pagal motinos religiją. Direktivoje nurodoma, kad žydas yra "asmuo, gimęs iš žydės motinos arba atsivertėlis pagal religinius nuostatus".

Šitoks vyriausybės aiškinimas yra priešingas rabino nuostatom, kurie žydulaukė ir kiekvieną atkritėlį. Rabinato ginčas su vyriausybe praeitą vasarą buvo privedęs prie vyriausybės krikščionybės.

Pirmoje eilėje naujasis žydo sąvokos aiškinimas palies gimisius mišriosios šeimos, kur tėvai buvo žydai, o motinos nežydės. Tokie dabar, persikėlę į Izraelį, negalės automatiškai gauti Izraelio pilietybės.

-- Gal pavyks įskelti iki kovo mėnesio. Juk rusai mėgsta fejerverkus!...

ATODRĖKIS PIETŲ AMERIKOJE

Vaiduoklis iš 'Dovydo stovyklos' bonkutės

Eglutėmis, žvakėmis ir Kalėdų žvaigždėmis išpuoštoje didžiojoje Buenos Aires gatvėje, Calle Florida, telkėsi žmonės ant policijos grandinėmis nustatytų šaligatvių. Smalsuoliai tiesiesė kaklus, nes iš tolo jau buvo girdėti arklių pasagų dundėjimas. Tačiau ten artėjo ne Kalėdų senelis, kurio tą dieną sostinė laukia, o naujasis Sovietijos pasiuntinys, kuris pagal

visas Argentinos valstybinio ceremoninio taisyklės, lydimas margomis istorinėmis uniformomis pasipuošusio San Martino gvardiečių eskadrono, vyko į Casa Rosada, vyriausybės rūmus, prezidentui Dr. Frondizi įteikti savo kredencialus. Su pasiuntinio N.B. Aleksiejevo atvykimu į Buenos Aires buvo vėl atnaujinti prieš tris kėvirčius metų faktiškai nutrūkę Argentinos-Sovietijos santykiai.

Draugas Aleksiejevas, apsilėkęs auksu siuvinėta bolševikų dilomato uniforma, lengvai įkvėpinta nosine retkarčiais braukdamas nuo kaktos prakaitą, atviroje valstybinėje karietoje vežamas vasariškai karštomis miesto gatvėmis. Galbūt jis tuo metu galvojo apie daug paprastesnį savo pirmąjį išvykimą.

Pasiuntinys Kostylovas išvyko be palydovų ir iškilmų, Argentinos vyriausybei jo tris vadovaujančius valdininkus ir kitus du sovietinio bloko diplomatus dėl dalyvavimo subversyvinėje veikloje paskelbus nepageidaujamais asmenimis ir ištrėmus iš krašto.

1959 m. balandį Buenos Aires gatvėse buvo kilusios riaušės, kurių metu komunistų akcijos grupės, apmokytos ir vadovaujamos "diplomatu", padeginėjo automobilius ir užpildinėjo policiją akmenimis ir šaunamaisiais ginklais. Argentinos visuomenė iš to pilietinio karo manevro buvo progos pasizifiuoti, kas jų laukia tolimesnio komunistų prasi-veržimo atveju.

Pagaliau įsikūšę įstaigos. Nėramuose dalyvavusieji sovietų diplomatai buvo ištrėmti, komunistų partija ir užsimaskavusios jų organizacijos uždraustos, laikraščiai uždaryti. Pasiuntinys Kostylovas išvyko atostogų į Sovietiją ir daugiau nebegrižo. Argentinoje viskas aprimo.

Energingas vyriausybės susiorientavimas teigiamai paveikė prasidėjusias dėl paskolų derybas su JAV ir Vak. Europos

kraštais, ir ūkio ministeris Alsogaray, lengvai atsidusęs, galėjo konstatuoti, jog išvengta valstybinio bankroto ir finansai ateinančioms metams užtikrinti.

Bet netrukus, po Chruščiovo vizito Amerikoje, prasidėjo atodrėkis. Kaip toje orientalinėje pasakoje, pagal kilimo vietą pavadintoji dvasia, vos tik ištraukus "Dovydo stovyklos" bonkutės kamštį, pradėjo plėstis neregėtu spartumu. Pietų Ameriką aplankė Mikojanas, pirmas sovietinės vyriausybės narys, bet kada pasirodęs šiame kontinente. Jis paskleidė simpatijas ir rublio viltis. Tik trys iš 20 Ibero-amerikinių kraštų ligšiol palaikė diplomatinius santykius su Sovietija. Bet "Dovydo stovyklos" vaiduoklio įtakojė ilgai taip nesitęs.

Brazilija buvo pirmasis P. Amerikos kraštas, susivilojęs rublinėmis siėnomis. Buvo pasiųsta 18 narių prekybos misija. Ji grįžo iš Maskvos su 200 mil. dol. prekybos sutartimi. Ruošiamas kelias diplomatiniams santykiams užmegsti.

Urugvajaus vyriausybę kankina nemažesni vilnos realizacijos rūpesčiai kaip Braziliją kovos. Čilės varis ir Bolivijos cinas tuo tarpu draudžiami išvežti Sovietijon, kaip strateginės medžiagos. Ar ilgai? - klausia Santaile ir pradeda draudimą apeldinti, varį sovietams parduant ne gabalais, o "taikios" varinės vielos pavidale. Čilės prekybos misija jau pasiprašė vizų į Sovietiją.

Kad neatsilikytų, paskubėjo ir Argentina pasikviesti sovietų prekybos misiją į Buenos Aires. Ji jau atvyko ir energingai "prekiauja". Parlamente vyriausybės partijos nariai pareikalavo užmegsti diplomatinius ryšius su raudonąja Kinija. Tuo pat metu Makvoje pradėtos derybos dėl santykių su Sovietija sunormalinimo, ir jos sėkmingai baigtos draugo Aleksiejevo atsluntimu.

Tačiau prakaito lašai ant draugo kaktos greičiausiai rodėsi ne vien dėl kaitros. Nes visas reikalas vėl vos neiširo.

Mat, Argentinos kariškiai nėra tokie jautrūs "Dovydo stovyklos dvasiai", kaip politikai, ir nepasitiki sovietų agentais. Ypač įtartinas jiems buvo karinis sovietų attache, plk. Sokolovas, ir jie galėjo įrodyti jo aktyvų dalyvavimą komunistinėje subversijoje. Kaltinimo medžiaga buvo tokia įspūdinga, kad vyriausybė negalėjo atsipirkti kariškų reikalavimams raudonąjį pulkininką ištrėmti.

Keblu, labai keblu pasidarė vyriausybei, kaip tik tuo metu, kada derybos dėl santykių su Sovietija ėjo tokia palankia kryptimi ir buvo tikimasi kaimynus pralėkti varžybose dėl Kremliaus malonės. Po ilgų pasitarimų pagaliau buvo rastas kompromisas. Kad išvengus naujo skandalo, pulkininkas nepageidautas nepageidaujamu asmeniu, bet tuo pat išvyko "savu noru". Abi pusės įsipareigojo tylėti.

Gal todėl ir savo paradinėje uniformoje prakaituojąs draugas pasiuntinys taip nejaukiai žvalgėsi į karinę palydą, lydinčią jį į Casa Rosada. Jis žinojo, kad jie labai rūpestingai stebės jo pirstus, nepaisant visų atodrėkių.

(tp)

Žvalgybų kova

Britų šnipų atsiminimai

PASLAPTINGAS NUŽUDYMAS PAJŪRYJE

34

Korėjos kurjerio plk. James atvejis buvo daugiau nudažytas biurokratinio, negu romantinio atspalviu. Bet Maynard-Labrooy istorija, kuri toliau bus pasakojama, yra tiesiog užbaigtas scenarijus nuotykingam špionazo filmui. Tai atvejis, kuriam panašaus beveik negalima rasti visoje špionazo istorijoje.

Tebus man leista į jį čia pradėti nuo pabaigos. 1958 m. balandžio 7 ir 8 naktį puošniame Urugvajaus kurorte Punta del Este įvyksta didysis sezono bailis.

Oras yra vasariškai šiltas. Iš elegantiškų viešbučių, iš aristokratų vilų, iš Montevideo ir kitų Urugvajaus miestų plaukia svečiai. Vyrų baltais smokingais, moterų puošniomis vakarinėmis sukniomis šoka terasoje. Porelės bučiuojasi mėnesienoje. Iš baltų jachtų kyla fejerverkai. Kapelos groja be pertraukos.

Trečią valandą ryto septyniolikametis kelnėris Pascual Tejera, baigęs savo darbą, nutaria išsimaudyti jūroje. Mėnulio dar tebėra aukštai, Pascualis gerai mato kelią. Lengvas vėjelis judina palmių šakas. Iš tolo aidi muzikos garsai.

Pascualis, praėjęs paskutinę pakrantės vilą, sustoja, ir stabo ištiktas. Už pusantro šimto metrų jis pamato du vyrus, įsivėlusius į atkaklias grumtynes. Vienas jų dėvi smokingą, kitas išieginį kostiumą. Kiek nuošaliau stovi moteris.

Puse minutės Pascualis tiki, kad tai dviejų įsigėrusių muštinės. Bet staiga jis pamato, kad į grumtynes įsimašo moteris.

Pascualis svarsto: įsikšti ar bėgti šalin. Tačiau įvykiai pralenkia jo svarstymus. Smokingas vyras sustumkia. Jo priešininkas ir moteris pribėga prie po palme stovinčio motociklo ir užsėda. Pascualis žino, kad jie turės pravažiuoti pro jį, nes į Punta del Este nėra kito kelio.

Jis šoka palmės šešėlin.

Tačiau jau pėrvėlu. Motociklininkas pamatė įvykio liudininką, pravažiuodamas jis paleidžia keltą šūvių į Pascualį. Ir pataliko: viena kulipka rekošetuoja nuo palmės ir įsikverbia į jaunojo kelnėrio smilkinį.

Kruvinas sužeistasis dar pajėgia nueiti iki artimiausios vilos ir paspausti skambutį. Durims atsidarant, jis be sąmonės sustumkia.

Trimis valandomis vėliau vilos savininkė Ada Rodriguez apie įvykį praneša Punta del Este policijai. Ji turi savų priežasčių tiek daug vėluoti. Užtrunka dar pusantros valandos, iki pasirodo gydytojas, kuris sužeistajam suteikia pirmąją pagalbą. Tik po to Pascualis atsigauna. Tik tada jis gali papasakoti apie tą nelaimingą susitikimą pajūryje.

Saulė jau aukštai pakilus, kai komisaras Santos ir jo palyda smėlyje randa nužudytąjį. Gerai atrodąs, praplikęs ponas, kuriam kulipka patalė į pačią širdį, neabejotinai yra vienas iš tų aristokratų, kurie dalyvavo Punta del Este šventėje. Juodoje krokodilo odos pinigineje randa stambi pinigų sumą. Taigi, čia negali būti nužudymas apilėšimo tikslais. Nužudytojo klišenėse nerandama nei paso, nei kitų dokumentų, kurie galėtų padėti nustatyti jo tapatybę.

Komisaras žino, kad tai atvejis, išieinąs iš jo kompetencijos ribų. Jis praneša Eleazarui Dagosto, Montevideo kriminalinės policijos šefui. Dagosto tuojuo pasiunčia savo pavaduotoją, priitrusį kriminalinės policijos valdininką, pavarde Angel Stopiello.

Tuo pat metu, komisariui Santos paskatinus, spaudoje pasirodo nužudytojo fotografija. Po kelių valandų policijon atvyksta viena turtinga dama. Tai Ada Rodriguez, ties kurios vila sumuko krauju aptekęs jaunasis kelnėris.

Ji pareiškia, kad pažinojusi nužudytąjį.

- Jis buvo geras mano draugas. Jis yra anglas ir vadinasi Victor Maynard-Labrooy.

- Ar ponas Maynard-Labrooy tą vakarą praleido pas jus? - klausia komisaras.

- Ne, aš visai nežinojau, kad jis atvykęs į Punta del Este. - Kaip tai suprasti?

- Jis jau ilgą laiką gyveno Montevideo mieste ir kartą ar du kartus per mėnesį mane ap-lankydavo.

- Ar jis pranešdavo apie savo atvykimą iš anksto?

- Ne, Jis visada pasirodydavo nepranešęs.

- Ar jis galėjo tuo metu eiti pas jus?

- Trečią valandą ryto? - klausimu atkerta poną Rodriguez.

Komisaras tuojuo pagauna savo šansą ir klausia:

- Kodėl jūs manote, kad ponas Labrooy buvo nužudytas trečią valandą?

Rodriguez uždelsia tik akimirką, prieš atsakydamas:

- Mažasis kelnėris man pasakė.

- Ką žinote apie nužudytąjį?

- Jis buvo labai turtingas. Jis daug keliaudavo. Aš susipažinau jį viename baliuje prieš tryliką ar keturiolika metų.

- Čia?

- Ne, Montevideo mieste.

- Tai buvo karo metu?

- Aš manau, taip.

- Kuo ponas Labrooy vertėsi?

- Aš nemanau, kad jis turėjo užsiėmimą. Atrodo, kad jis gyveno iš savo pinigų.

- Ar jis buvo vedęs?

Vėl užgaista liudininkė. Pagaliau ji sako:

- Aš niekada jo negirdėjau kalbant apie šeimą.

Tardymas tebesitęsia, kai iš Montevideo atvyksta vyr. komisaras Stopiello. Komisaras Santos pasitraukia su juo kitan kam-

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Tau-pymo Bendrovėj, kuri:

• moka **4%** metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

• apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Nesirinkit tokio amato!

Didžiausias ir įžiliausias įžaidimas, kokią patyriau praėjusių metų pabaigoje, buvo išreikštas viename privačiame laiške apie akimirksnių kronikas. Esą, tai ne akimirksniai, o amžinybė. Kronikos blogai apdirbtos, išstetos, - kad tik būtų daugiau eilučių ir už jas autoriui daugiau honoraro. Laiško rašytojas ta proga priminė, kad prieš daugelį metų jam buvęs žinomas toks keistuo- lis Amerikoje, kuris lietuviškam laikraščiui pa- sakęs: rašysiu jums, jei man mokėsite po 3 centus už eilutę...

Tikra teisybė, kad akimirksniai yra amžinybė, nes juk pagaliau amžinybė ir susideda tik iš akimirksnių. Nebus amžių tėkmės, nebus laiko upės, jei į jas nesutekės milijonai akimirksnių lašelių.

Bet štai kas svarbiausia, brangūs broliai ir mielos seserys: jūs tik nesirinkit žurnalisto ama- to, jei svajojate apie trijų centų eilutę už savo darbo atlyginimą! Jei tokį amatą kada turėjęt arba dabar pradėjęt, tuojau meskit. Nieko gero jis nežada, nebent tik nuostolius ir įžaidimus. Geriau galvokite apie kitokius amatus.

Pavyzdžiui, apie siuvėjo ar automechaniko...

Su lietuvių žurnalisto profesija, mat yra visai tas pats, kaip ir su bet kuria kita rimta profesija. Jei nori iš jos pragyventi, reikia ilgai ir nuolat mokytis, o ir šioks toks įgimtas talentas būtų ne pro šalį. Lietuvoje laikraščiams dirbti atei- davo žmonės daugiausia, kaip sakoma, iš "pa- mėgimo". Pradėję mėgėjiškai, toliau dirbdami mo- kėsi ir ne vienas vėliau pasiekdavo profesinio lygio. Amerikoje daug kas pradėdavo raidžių rin- kėjais ar kitais spaustuvės darbininkais ir daugiau prasilavinę tapdavo laikraščių redaktorais. Ir vienur ir kitur tikrojo žurnalizmo meno ir vadi- namo didžiosios spaudos lygio tuo būdu mes, žinoma, negalėjom pasiekti. Bet darėm ir darom, ką galėjom: pagal Jurgį ir kepurė...

Ar ne tas pats su siuvėjais ir mechanikais? Buvo ir tebėra labai gerų siuvėjų, kurie patys per save ar kurioje dirbtuvėlėje prie meistro išmoksta puikiai siūti ir neapsigina darbais. Bet kiti siuvėjo profesijai dabar ruošiasi specialiose mokyklose: studijuoja piešimo, kirpimo, madų kūrimo institutuose. Jie tampa savo srities me- nininkai, dirba didžiojoje vyry ir moterų aprangos pramonėje, nuolat kuria madas, naujus stilius, seka publikos polinkius ir skonius, dažnai jai primeta savo skonius ir idėjas... Kiek susitaisyti sušlubavusį automobilį ar skalbimo mašiną dažnas

mokame, bet jei kur painesnė liga įsivelia ar reikia daugiau įrankių, krepiamės į specialistą mechaniką. Nemurmėdami užmokame jam už darbą aukštą kainą ir pripažįstame, kad jis geriau už mus išmano, nes tai jo profesija.

Visi jie gyvenime reikalingi, atlieka savo vaid- menį, kaip sugeba ir gali. Bet ne visi jie yra lygūs, kaip siuvėjai, mechanikai ar laikraštininkai. Pasauliui vis daugiau industrializuojantis, nyksta pavieniai siuvėjai, mechanikai buriasi į dideles bendroves, inžinierių vadovaujamus. Mėgėjai dar daug gali sau pasigelbėti namuose, bet didžioje rinkoje su mėgėjišku verslu labai sunku atsilaikyti. Tas lygiai liečia ir lietuviškus laikraščius, taigi ir jų bendradarbius. Jei mes nepajėgsime jų suprofesinti, sumoderninti savo turinį, forma ir stiliumi, - bus sunku atsilaikyti, kaip pavie- niams siuvėjams sunku atsilaikyti didžiosios siu- vimo pramonės specialistų persvara.

Bet mes visada drąsūs ir kategoriški savo laikraštininkams. Patys tingėdami ar nemokėdami padoriau ką parašyti, nieko neišmąydamai apie žurnalizmo amatą, statome jiems reikalavimus ir teikiame nurodymus, o kaikada ir grąšiname nebeskaityti. Na, kągi, jeigu jau kitos dingsties neskaitymui nesugalvojate, tai trauk jus perkūnas, - nebeskaitykit, mažiau laiko sugaišit. O su tais, kurie dar skaito ir skaitys, man norėjosi šia proga pasikalbėti apie vieną smulkmeną.

Apie tai, kas man buvo didžiausias įžaidimas - tie honorarai, tie centai už eilutes. Būčiau nuty- lėjęs, jei toks kvailas priekaištas būtų kilęs iš kokio ignoramuso, o ne iš ilgamečio ir patyrusio laikraštininko pusės.

Kažin koks Amerikos lietuvių laikraštis šiandien moka savo bendradarbiams atlyginimą už eilutes? Labai susidomėtumė, jei toks laikraštis būtų: juk ir mėgėjui ir profesionalui būtų visai patrauklu, kaip kadaise laisvoje Lietuvoje, gauti honorarą už eilutes. Man žinoma tik tiek, kad Amerikoje kaikurie lietuviški laikraščiai savo pastoviams ir pasirinktiems bendradarbiams kartais, išimties keliu, moka ne už eilutes, bet ištais už rašinį, ir moka labai daug (!) - po du, tris ar kaikada net po penkis dolerius. Padorūs leidėjai to net ne- vadina honorarais, o pasako, kad tai pašto ir popierio išlaidoms, už paslaugą ir rūpestį ar panašiai. Kai taip mokama tik už ištais straipsnį, o ne už eilučių skaičių, vadinasi, protingas ben-

Bostono Lietuvių Mišrus Choras ruošia savo pirmąjį koncertą sausio 17 d. 3 val. p.p. So. Bostono Aukšt. Mokyklos auditorijoje Thomas Park. Programoje dalyvauja solistė Daiva Mongirdaitė, Mer- gaičių Trio ir Bostono Liet. Mišrus Choras, vadovaujamas muz. J. Gaidelio. Po koncerto, 6 val. p.p. Lietuvių Piliiečių Draugijos salėje, 386 W. Broadway, So. Bostone, įvyks koncerto dalyvių bei svečių pagerbimo banketas su programa, kurioje dalyvauja E. Dousienė, Bostono Liet. Vyrų Choras ir vyrų kvartetas. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti abiejuose rengimuose.

dradarbis gali būti tik suinteresuotas eilučių skai- čių ne didinti, o mažinti. Kam gi trūkstų veltui?

Kolegų "pavydai" sukelti, galėčiau papasakoti atsitikimą, kai už vieną ilgesnį rašinį nepersenai gavau fantastišką honorarą iš Chicago Margučio. Magazino redakcija paprašė parašyti gen. S. Raš- tikio atsiminimų kritiką - straipsnį iš trijų gabalų ir ne nemirktelėdama, be ilgesnių derybų man sumokėjo už darbą 90 dolerių. Nesisilūliau ir tos kritikos nenorėjau rašyti, bet kai tau pakišamas toks honoraras, tai juk ne šventasis nebeatlaikyti. Parašiau net keturius gabalus, ir mano įsibėgė- jimą redaktorius dar apkarpė, atmesdamas daugelį eilučių.

Tik vėliau jau bedirbdamas pamačiau, ką reiškė mano vaikiškas entuziazmas. Tam rašiniui paruošti sugaišau šešių savaitių visą savo laisvalaikį ir raidiškai visus savaitgalius. Daug, daug daugiau negu 90 valandų! Ar tai biznis, ar tai atlyginimas už tokį darbą? Siuvėjams, mechanikams ar juo labiau gydytojams tik pilvas persprogtų besikva- tojant iš tokio "atlyginimo". Ar nebuvo galima ke- liariopai daugiau uždirbti, nuėjus antrajai tarnybai, pvz., į gazolino stotį, krautuvėn, ar pataisant, perdažant ir brangiau parduodant turimus senus namus?...

Jei mūsų laikraštininkai pradėtų reikalauti ar svajotų nors apie pusiau teisingą atlyginimą už savo darbą, tai laikraščius turėtų prirašyti patys redaktoriai. Gi jų daugelis irgi dirba vargu ar už pusiau teisingą atlyginimą. Tad jeigu kalbė-

tume apie honorarus ir atlyginimus už eilutes, lietuviška spauda Amerikoje ir visur laisvajame pasaulyje tuojau turėtų sustoti.

Kai anas mano muravjovo laiške minėtas tau- tietis kadaise iš Amerikos lietuvių laikraščio rei- kalavo po tris centus už eilutę, tai pinigais gal žymiai daugiau reikė. Bet šiandien leisiu sau būti tiek įžūlus, kad nesivaržydamas pasakyčiau, jog nedirbčiau laikraščiui net ir po šešius centus už eilutę. Joks biznis dirbti prie 200 eilučių originalaus straipsnio už 12 dolerių. Ką reiškia straipsnį gerai paruošti? Tai reiškia daug ir įvairių dalykų. Kartais reikia dalyvauti įvykio metu, surinkti faktus, apgalvoti jų įvertinimą. Kartais tenka pastūdiuoti plačiau kitoje spaudoje ar kny- gose, tad papildomai jų nusipirkti. Parašyti pirmą straipsnio juodraštinį, ištaisyti, vėl perrašyti ir tt. Žinoma, yra vadinamų lengvų temų, bet daugumas jų yra sunkios ir visas reikalas tau užkrauna ne 12, bet 24 ar daugiau sugaištis ir darbo valandų. Mano fabriko šlavikas dvigubai daugiau uždirba už darbo valandą. Jei reikalas suktyti apie kainą, tai geriau būtų pasidaryti auto mechaniku. Mano rašomosios mašinėlės taisytojas pernai už pus- antros valandos darbą paėmė 17 dolerių...

Jei mes, Amerikos lietuvių laikraštininkai, visi be išimties, mėgėjai ar profesionalai, šiandien rašome ir dirbame lietuviškai spaudai, tai vieni gal dėl šiokių ar kitokių idėjų, kiti dėl tūlo politinio ar kultūrinio "išrokavimo", tretai gal iš beviltiškai nepagydomos grafomanijos. Bet ne dėl honoraro, ne dėl atlyginimo, ne dėl to!

KITI RAŠO

TREMTINIŲ KLAUSIMU

"Tėviškos Žiburiai", rašyda- mi tremtinių klausimais, sako: "II Did. karo tremtinių ma- sės baigia sutirpti V. Vokie- tijos stovyklose jų beliko apie 22,000 kurie dėl nesveikatos, dėl politinių ar moralinių prie- žasčių, tebelaukia pastovesnio įkurdinimo. Iš V. Europos tremtiniai pasklido po visą pa- saulį. Nuo 1947 m. 1,500,000 jų įsikūrė JAV - 470,000, Au- stralijoje - 240,000, Kanadoje - 186,000, Izraelyje - 181,000, Brazilijoje - 101,000; 196,000 - Europoj, daugiausia V. Vo- kietijoj, kurion be to dar įsi-

jungė apie 12 milijonų trem- tinių iš R. Vokietijos. Dalis V. Vokietijos stovyklose yra išgyvenę daugiau kaip dešimt- metį ir nebeuori judėti.

Tremtinių metais, kurie bu- vo paskelbti pernai liepos mėn. JT stengiasi įkurdinti galimai daugiau tremtinių. Tam suda- rytas fondas, kuriame dalyvau- ja 34 valstybės įnešusio \$34 ml., kurių \$23 ml. atėjo iš JAV."

Kuri valstybė daugiausia supranta pavergtuosius?

Vaclovas Sidzikauskas, grįžęs iš ilgesnės kelionės po Europą "Darbininkui" davė pasikalbėti- mą. Jame į klausimą, kurioje europinėje valstybėje daugiausia supratimo ir susidomėjimo pa-

vergtaisiais kraštais, taip at- sako:

"Supratimo yra visur. Bet gyvo domėjimosi yra daugia- sia Vokietijoje. Teko patirti ne tik užsienų reikalų mini- sterijoje, bet ir tarp parla- mentarių, kurie parlamento rū- muose buvo surengę ir prie- mimą. Teko išsikalbėti su į- vairių frakcijų žmonėmis. Vo- kietijoje stiprėja mintis, kad Vokietijos likimas yra daugiau ar mažiau susijęs su paverg- tais kraštais. Abejų spren- dimas atsiduria toje pačioje plotmėje. Gražaus atgarsio susilaukė Baltijos kraštai po mano konferencijos su spauda Stockholm ir Kopenhagoje. Buvau priimtas ir Londone bei Paryžiaus užsienų mini- sterijoje.

Sniegu padengtu plentu į Alytų...

A. BALTRONAS

MANO DRAUGAS RAMTATUKAS

APSAKYMAS

(2)

Aš nieko neatsakiau. Ir kaip išaiškinti savo berniui, kad tai, kas bloga, neperkama, o keroja savaime, nelyginant piktžolės patvoryje? Ar supras jis? Juk Ram- tatukui dar nėra pilnų trejų metų.

Štai koks smalsus, norįs viską žinoti, mano mažasis žmogutis!

Tiesa ir tai, kad visa, kas negražu, negera, kas blo- fa žmogui, - pirkiti nereikia.

Aš vėl galvoju apie savo mažąjį draugą Ramtatuką. Jau minėjau, kad prieš pietus, jeigu būna gražus oras, mudu einame pasivaikščioti. Paprastai įsikurdiname nuo- šaliame ir tyliame skverelyje, netoli spaudos kiosko. Aš nusiperku laikraštį ir, atsisėdęs ant artimiausio suolo, skaitau paskutines naujienas. Ramtatukas striksi take- liais, žaidžia smėliuku arba stebi, kaip lysvėse nuo gėly- tės ant gėlytės skraido bitės.

Mudu atėjom į skverą ir nepatenkinti susižvalgėme: suolas, ant kurio sėdėdamas paprastai aš skaitydavau laikraštį, buvo užimtas. Kiurksojo ten nepažįstamas žmo- gus, ant lazdos galo sunėręs rankas, o ant rankų paremęs senokai neskustą apšepusį smakrą. Greta stovėjo pinti- nėlė su obuoliais. Mes nedraugiškai apžvelgėme nepažįs-

tamąjį ir nuėjome prie gretimo suolo.

Koks biaurus senis, - dar kartą grįžtelėjęs atga- lios, ištare Ramtatukas. - Jo nosis kaip anties snapas...

Aš žvilgtelėjau į senio nosį, bet nieko ypatingo ne- pastebėjau, - smaila tik ir gal truputį ilgoka. Plikas jo pakaušis žvilgėjo saulėje, o didelės ausys buvo keistai atlėpusios į priekį. Bet ar maža tokių ausų būna pasau- lyje? Pagaliau, koks mūsų reikalas...

- Burna jo tikriausiai be dantų... - lyg prisimi- nęs po kurio laiko išsitarė mano mažasis žmogutis ir, nesulaukęs jokio atsakymo, nustriksėjo prie gelių lysvės.

Peržvelgęs laikraštį, ėmiau dairytis po skverelį. Ja- me, išskyrus mudą ir senį, nieko daugiau nebuvo. Nepa- žįstamas buvo giliai susimastęs arba šiaip gal snaudė saulės atokaitoje, ištisomis minutėmis nepajudindamas dargi rankos piršto. Ramtatukas stovėjo priešais jį kelių žingsnių atstu ir, sunėręs rankas už nugaros, spoksojo į senį. Ne, ne į senį, - man tik iš karto pasirodė, kad jis spokso į senį, - mano mažasis žmogus, neatitraukdamas akių, žiūrėjo į pintinę su dideliais raudonais obuoliais.

- Skanūs jie? - lyg atspėjęs, kad aš jį stebiu, pa- klausė berniukas.

- Nežinau.

Senis, ne maž nepajudėjęs, atsimerkė, pažiūrėjo į Ramtatuką ir vėl užsimerkė.

Obuoliai, bent jau iš pažiūros atrodė kvapūs ir sul- tingi. Aš jaučiau, kaip masino ir traukė jie mažąjį mano žmogiuką. "Nejaugi jis bandys paimti?" - šmėkstelėjo man mintis, bet aš tuojau pat pavariau ją šalin. Ne, Ram- tatukas šito niekada nepadarys!

Berniukas iš tiesų nelietė obuolių, bet nustebino ma- ne kuo kitu. Jis žengė dar žingsnį senio link ir lyg sau, lyg nepažįstamajam pratarė:

- Graži lazda...

Senis atsimerkė, lazda, pati paprasčiausia obelinė lazda, po jo rankomis vos pastebimai sujudėjo.

- O pasakų moki?

Nusišypsojo senis bedante burna (Ramtatukas visgi buvo teisus!). pakėlė ranką, lyg ir norėdamas paglostyti mano ma- ai žmogutį, bet vėl apsigalvojo ir, paėmęs iš pintinės didelį raudoną obuolį, ištiesė berniukui. Ramta- tukas paėmė obuolį.

Nežinau, kodėl paraudau ir prieš savo norą nužvel- giau smailą senio nosį, plika pakauši, atlėpusias ausis...

- Biaurus senis, - tvliai patvirtino grįžęs prie ma- nės Ramtatukas ir vėl atsikando obuolio.

Suglumes žvalgiausi aplinkui lyg tikėdamasis pama- tyti ant pūkiniu sparnelių vėjo gainiojamas sėkliukes tos piktžolės, kurią paprastai vadiname n r i s i t a i k ē l i š k u m u. Tik prisiminęs, kad tos sėkliukės nematomos, aš greit pakilau nuo suolo ir, paėmęs už rankos savo ma- žąjį žmogutį, išėjau iš skvero.

- Negražu, Ramtatuk, taip daryti. Juk senis tau nepatiko ir tu visiškai nenorėjai išgirsti jo pasakų, - karčiai šnekėjo aš pakeliui. - P r a š a u ateityje taip nesielgti.

Berniukas nulenkę galvą ir tyliai ištare:

- A č i ū...

Štai koks mano mažasis žmogutis, mano mielas drau- gas Ramtatukas!

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplenas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Spalvoti burbuliukai kraipo tikrovę

Ilgesnį laiką atidžiau stebint, kaip mes patys vertinam įvykius susirinkimus, paskaitas, paskirus veikėjus ir jų veiklą, susidaro įspūdis, kad esam neblogo išmokę viską persūdyti. Mėgstam paleisti tokius spalvotus burbuliukus, kurie aplink skraidydami, tik tikrovę užstoja, arba ją taip pagražina, kad eiliniai darbai laimėjimais išauga, o paprastos sueigos iškilmingais susirinkimais tampa.

Žinoma, čia tam išpūtimui daugiausia mūsų spauda ir radijo valandėlės pasitarnauja. O ypač kai kurie jų bendradarbiai, kurie mano, kad viską reikia keleriopai pagražinti ir tuo pačiu perdėti.

Ir su tais pagražinimais, kiek tenka stebėti, ne taip jau lengva kovoti. Kada juos nubrauki, kai kurie pasako, kad daugiau nebersąs, nes likę sausesni faktai patrauklumo nebeturi, susidaro skriauda pagarbintiems veikėjams ir išaukštintiems vadams.

Didžiąją spaudą ar radijo pranešimus sekantieji gali lengvai pastebėti, kad, pranešant apie įvykius, stengiamasi nusakyti tik visus faktus, kaip tie įvykiai ėjo. Dažnai net išvadų nedaroma, kad jas pats skaitytojas ar klausytojas susidarytų. Reikėtų ir mums pratintis labai tiksliai informuoti, mažiau spalvotų burbuliukų laidyti ir tikrovę iškraipinėti.

Skaitytojui, be abejo, šiuo atveju svarbūs pavyzdžiai. Ir jų čia keletą paminėsiu. Jie parinti iš įvairių lietuviškų laikraščių, atspausdintų 1959 metais ir liečiančių lietuviškąjį gyvenimą. Štai jie. Tik atidžiai išsiginčinkit, komentarai, manau, nereikalingi.

— "Ivyko labai iškilmingas susirinkimas, kuriame buvo apsvaistyti iškelti eiliniai klausimai ir priimtos smarkios rezoliucijos".

— "Po pranešimo buvo iškeltos tokios triukšmingos ovacijos, kad net visų dalyvių delnai užkaito beplojant".

— "Metiniame susirinkime paaikšėjo, kad buvusioji valdyba nuveikė milžiniškus darbus. Susirinkusieji iškėlė nevertas dėmesio smulkmenas ir išrinko naują valdybą, į kurią vėl įėjo visi ankstyvieji buvusios garbingos valdybos nariai".

— "Dėdės Samo kraštas toks didelis ir toks turtin-gas, kad net neįmanoma visko suskaičiuoti".

— "Stalai buvo apkrauti gausybe valgių ir gėrimų, ko tik alkana širdis troško".

— "Jis pasakė įspūdingą kalbą, kurios niekad nebus galima užmiršti".

— "Choro dainuotos dainos taip skambėjo ir taip veržės pro atvirus langus į laukus, kad net širdį spaudė".

— "Jis nepaprastų gabumų sportininkas. Rungty-nėse lengvai laimėjo trečią vietą".

— "Jo darbus surašyti neįmanoma šio laikraščio pus-lapiuose. Reikia ištisos ar kelių knygų".

Tie pavyzdžiai, kurie parinti iš įvairių laikraščių korespondencijų, yra ne koks pripuolamas atvejis, bet ir dabar besikartojas. Tik pavyrtykit kasdien gaunamus laikraščius. Patys dar daugiau surasit. Ir jie tik tuos spalvotus burbuliukus teprimena, kurie pavėju skraido ir greit dingsta. O būtų daug geriau, kad tuose pranešimuose būtų išvengta nuolat besikartojančių bendrybių, persūdyimų, o duota daugiau faktų, tikrosios padėties pavaizdavimo. Taip būtų daug geriau ir visai lietuviškai veiklai naudingiau.

B. G.

DAR DEL "AMERIKA PARTYJE" VAIDINIMO

Visuose lietuviškuose laikraščiuose buvo paminėta 60 metų sukaktis nuo suva-dinimo 1899 m. komedijos "Amerika partyje" Palangoje, bet nebuvo minėta, kad tie patys vaidintojai, po va-dinimo Palangoje, greit nus-kubėjo į Liepoją tą pačią komediją vaidinti.

Liepojuje vaidinta buvo latvių labdarybės draugijos salėje, Suvorovo g-vėj. Naujam Liepojuje. Vaidino tie patys studentai: Janulaitis, Mongirdas, Jakševičiūtė (Venslauskienė) ir kiti. Jų pavadė buvo pilnai pas-kebtos programų lapeliuose. Vietinių liepojiškių, prisidėjusių prie vaidinimo,

kaip J. Pacevičienės, Jono Biliūno pavadė, atsargumo sumetimais, nebuvo skelbiamos. Taip pat ir Kuzinas, kuris vaidino piemenuką, nebuvo programoj dėl tų pačių sumetimų paminėtas.

Programos lapeliai buvo atspausdinti rusų ir lietuvių kalbose. Rusų iš kairės, o lietuviškai iš dešinės. Vieni buvo atspausdinti ant paprasto popierio, o kiti ant šilkinio. Pardavinėjo šilkinės po 20 kapeikų.

Po metų ar daugiau ta keturakio komedija "Amerika partyje", buvo išversta į rusų kalbą ir atspausdinta spaustuvėje (tokią brošiūrą buvau pirkęs lietuvių kny-sygnė, Rygoje).

SENIAI LAUKTA DOVANA Juozo Masilionio Lietuvių Literatūra

Tremties sąlygomis savo atžalyno lietuviškąjį švietimą esame priversti papildomai organizuoti lituanisti-

Į tą vaidinimą gimnazija buvo atsiuntusi, kaip stebėtoja, mokykl. Tempelį, o Kuzinas vaidinęs piemeniuką, pasakojo man, kad jis mātės tą vakarą salėje ir gimnazijos inspektorį Vasilko-vą.

A. Mačius,
Bellwood, Ill.

GUDRUS PASIŪLYMAS...

Ačiū už supažindinimą su Jūsų laikraščiu. Bet man atrodo, kad jo kaina per didelė. Aš jums duodu pasiūlymą: dešimt dolerių už tris metus. Lauksiu Jūsų atsakymo.

Walter Paulauskas,
Lowell

DAŽNIAU LAUKIAME HUMORO SKYRIAUS

Noriu pasidžiaugti puikiu humoro skyriumi "Iš kairės ir dešinės", kuris pasirodė Dirvoje Naujų metų proga. Norėčiau palinkėti šio skyriaus redaktoriui, kad tokios "tulžies" dažniau susitelktų ir dažniau Dirvoje pasirodytų.

J. Povilaitis,
Omaha

DŽIAUGIASI HUMORO SKYRIUMI

Džiaugiuosi Dirva, pakilusia beveik iki dienraščio, Onemažiau ir naujai įvestu humoro skyriumi, kuris tikrai pralenkia visus iki šiol laikraščiuose matytus tokios apimties skyrius.

A. Giedraitis,
Calif.

AR ŽURNALISTŲ KURSUS RENGIA?

O gal žurnalistikos kursų rengia Chicago lietuviai žurnalistai? Taip iš Chicago skyriaus pirm. A. Gitnerio pranešimų ir nesuigaudai, Ir man atrodo, kad visokiais atvejais pačiam pirminkui bus daug naudos į tuos kursus įstoti.

Andr. Marcinkus,
Detroit

NEPADARYKIT, KAIP NORI VIENAS AR KELI

Vieno skaitytojo nuomone, kad jam tas ar kitas Dirvoje nepatinka, nereikėtų rimtai vertinti. Kas vienam nepatinka, tai keliems šimtams gal labai patinka. Pavyzdžiui, neseniai atspaudė Dr. V. Tercijono laišką, kuriame jis sako, kad nepatinka visokios praėjusios karo istorijos, pavadintos šnipinėjimais ar kitais vardais. O man, ir taip pat mano kaimynams, labai patinka. Iš jų sužinojome labai daug faktų, kurie vienaip ar kitaip lėmė tuos didžiulius įvykius. Taigi nekreipkit dėmesio ir spausdinkit.

Arturas Mėlaitis,
Fla.

SŪNUS PAKLYDELIS...

A. Bimba "Laisvėje" džiaugiasi sūnumi paklydėliu Juozu Tysliava, rašydamas:

"Skačiau "Vienybėje" labai rūstų Juozo Tysliavos "manifestą" broliams tautininkams. Jis pasigiria, kad jo iš "Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos" niekas neišmetė, nes negalėjo išmesti, kadangi jis jau seniai buvo iš jos pabėgęs.

"Tysliava iš Tautinės Sąjungos pabėgęs todėl, kad joje nebelikę vietos "žmoniškumo jausmui".

"Mes tą seniai žinojome, daro išvadą A. Bimba, bet Tysliavai beveik visą gyvenimą paėmė tos išvados prieti."

Taigi, anot Bimbos, sūnus palaidūnas pasitaisė.

J. Norkus,
Richmond Hill, N.Y.

GERAI

Teigiama, kad nors ir grupės oficiozas, bet ir kitokias nuomones dedate (išskyrus dail. V. Vizgirdos laišką).

D. Bielskus,
Chicago

VIKT. MARIČNAS

nėse, šeštadieninėse, tėvo-motinos ir įvairių jaunimo organizacijų mokyklose. Visos tos mokyklos pasiūgo ir tebe pasiūgo būtiniosios tautosakai, lietuvių literatūrai, Lietuvos istorijai ir geografijai.

Po kelerių metų ruošos, vadovėlių autoriai ir jų leidėjai savo darbo vaisius pradeda gražių leidinių pavidalu visuomenei platinti jų lentynose išstatyti. Tai tikros dovanos, o ne prekės!

Vieną tokią brangią ir puošnią dovaną mums dabar siūlo Juozas Masilionis. Tai Lietuvių Literatūra, III dalis, vadovėlis septintajai a u k štesniosios mokyklos klasei.

Jo išleidimą finansavo M. ir A. Rudžiai, o visus leidimo darbus atliko Chicago Aukšt. Lituanistinės Mokyklos mokytojai. Jų visų — dir. A. Rūgytės, korektorių A. Dundulio ir A. P. Bagdono, dail. A. Kurausko ir, aišku, daugelio nežinomųjų — sutelktinis darbas užkūso taip ilgai ir skaudžiai jautą labai reikšmingą lituanistinio švietimo spragą.

Vadovėlis pristato visus žino mesniuosius poaušrio rašytojus ir jų reikšmingesniąją kūrybą. Į skaitytoją gerai parinktu tekstu prkalba Vincas Pietaris, Vincas Kudirka, Maironis, Pranas Vaičaitis, Zemaitė, Lazdynų Pelėda, Šatrijos Ragana, Vaižgantas, Jonas Bičiūnas, Vydūnas. Dar suminėti Jakštas, Gabr. Petkevičaitė-Bitė (juodu būtų būvę verti didesnio dėmesio), Aišbė, K. Pakalniškis, Jonas Žilius-Jonyla.

Autorius girtinas, kad prieš teikdamas kurio autoriaus stambesnio kūrinio

fragmentą, davė taupiai, bet įdomiai ir spalvingai redaguotą jo siužetą. Gavosi pilnas ir intriguojantis kūrinio vaizdas. Dėl to vadovėlis daugeliu atvejų yra įdomus skaitinys, net anksčiau ir gerai pažinusiame, bet dabar žymiuosius mūsų literatūros atstovus jau kiek primiršusiam suaugėliui.

Po kiekvieno autoriaus pristatymo, duodamos temos ir pratybos. Išūriu, kad jos kiek per sunkios, o daugeliu atvejų literatūros vadovėliui ir nebūdingos, išokančios į etines, socialines ar istorines sritis. Bet tai vadovėlio vertės nei kiek nemenkina, nes tai tik papildomas jo elementas, kiekvienam dėstytoji pagal vietos sąlygas ir mokinių pajėgumą įmanomas koreguoti, išsijoti ar visai pra-

leisti.

Vadovėlio gale dar teikiamos vienuolika lyginamųjų temų. Jos visos taip pat išsprunka iš grynojo literatūrinio lauko. Didžiai naudingas ir įdomus "Retesnių žodžių ir literatūrinių terminų paaiškinimo" priedas.

Vadovėlis turi 406 psl. dėstomojo teksto. Geras popierius ir švarus spaudos darbas. Dail. A. Kurausko tituliniam puslapy — arklo, knygos, lyros kompozicija. To psl. tekstas — raudonos ir juodos spalvos.

Vadovėlį rekomenduojame ne tik visoms lit. mokykloms, bet ir kiekvieniems tautiškai kultūrai gyviems namams. Jis tikra puošmena knygų lentynose. Autoriaus, leidėjo ir visų talkininkų darbas pelno dėmesio, pagarbos ir padėkos.

J. Masilionio Lietuvių Literatūros vadovėlio kaina \$5.00. Reikalaukite pas platintojus. Gaunamas ir Dirvoje.

Vasario 16 gimnazijos direktorius dr. J. Grinius dėkoja amerikiečiams kariams ir lietuvių (šveicingo) kuopos vyrams už paramą gimnazijai ir atvežtas kalėdines dovanėles mokiniams. Užpakaly matyti dalis moksleivių choro. H. Motgabienės nuotrauka

Kokia puiki kombinacija

DŽIAUGSMAS... DRAUGAI... UGNIM VIRTAS STROH'S

Kada jūs esat nuo namų miliomis nutolę ir džiaugiatės mėgiamu sportu ir nėra patogiu kėdžių, jūs taip pat galite atsigaivinti Stroh's alumi. Jis švie-senis ir skanesnis... kokį tik duoda ugnim virtas alus. Išbandyk ugnim virtą alų dar šiandien!

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS

Dabar už vietinės kainas

Amerikoj
tik ugnim
virtas alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

KIEKVIENI LIETUVIŲ NAMAI YRA IR LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NAMAI

Kur einame, ko siekiame ir kam pasitarnaujame?.. - rašo "Kalifornijos Aidai", Nr. 2 (9), kur išsamiai apibudintas Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų įsigijimo klausimas.

Jau seniai įvairiojo spaudoje apie tuos namus matome visą eilę skirtingų pasisakymų. Vieni stato, kiti griauja, nors ir griovėjai pripažįsta, kad namai Los Angeles lietuviams būtinai reikalingi, ypač prarandant lietuvių pinigais pastatytą bažnyčią, salę ir kt.

EMILIJA ČEKIENĖ

Dabar itin kilo reikalas įsigyti nuosavus namus, į kuriuos neturėtų teisės jokia svetima valdžia, o tik kiekvienas lietuvis, be religinių, grupinių ar kitokių skirtumų. O šį didelį užsimojimą įgyvendinti įmanoma tik visų bendromis jėgomis ir talka, didžia tolerancija ir vienybe.

Kaip žinia, Tautinės S-gos Los Angeles skyriuje jau prieš keletą metų kilo tokių namų įsigijimo

iniciatyva ir ji pradėta vykdyti. Tačiau dabar kilo konfliktas su vietos lietuvių bendruomenės atstovais dėl pirmenybių.

Lietuviškais reikalais besisiliejantiems bendruomenininkams darosi skaudu, kad ši didžiulė, visus lietuvius turinti jungti organizacija, imasi ne statymo, o skaldymo darbų, kas neįeina į jos uždavinius.

- Juk tautinė vienybė yra kertinis akmuo sukurti Pasaulio Lietuvių bendruomenei... Nesudaryti partijoms kovos areną, o nutildyti partinį ekskluzyvizmą - bendruomenės prasmė... Visa, kas lietuviška turėtų būti sava, - teisingai rašė J. Girnius dar 1952 m. žurnale "Lietuva", Nr. 2., apibūdindamas PLB sunkaus kūrimosi priežastis.

Bet vargu, ar bendruomenės skyriai tuo keliu eina. Ir gal dėl to jai ir dabar vis dar taip sunku tvirtai atsistoti ant kojų nesilaikant aiškios tolerancijos ir savo tiesioginių uždavinių. Ji turėtų džiaugtis, visomis jėgomis remti ir kitus skatinti šį didį iniciatorių sumanymą, reikalaujantį didelio ryžto, daug darbo, ištvermės ir pasiaukojimo. O ir vėliau, namus pastatius, tie rūpesčiai nesibaigs. Nei Tautinės S-gos skyrius, nei Los Angeles b-nės apylinkė vieni tų namų nepastatys ir išlaikyti vėliau nepajėgs be visų lietuvių paramos.

- Bostono tautininkų grupė turi gražius namus, kuriuose susirenka visų organizacijų jaunimas ir namų savininkai niekam nedaro skirtumo. Pas mus yra visiškas bendradarbiavimas, - kalbėjo S. Griežė - Jurgelėvičius, VLIKO sesijoj darydamas pranešimą.

Tai rodo tautininkų didžią toleranciją ir sugebėjimą lietuviškus reikalus atskirti ir statyti aukščiau asmeninių ir grupinių. Berods panašiai visi sutelpa ir Chicagoje Jaunimo Centre, kur savininkai taip pat ne kokia nors B-nės apylinkė. Jei kas tokios gražios ir sunkios iniciatyvos imasi, turėtume ne griauti, bet visi kas ir kiek galime remti. Kiekvienai lietuvių organizacijai namai kartu yra ir lietuvių bendruomenės namai. Ir kaip kiekvienas lietuvis, šiandien ir be lietuviško paso visvien yra lietuvis, taip lygiai ar jis moka kam nario mokestį ar ne, plačiau prasme yra lietuvių bendruomenės narys.

Kalbant apie naujų tautinių namų statymą, tenka prisiminti ir jau seniai turimus, kuriais, deja, negalime didžiuotis. Jų turime daug ir turtingų. Kai kur net dešimtimis tūkstančių banke gryo kapitalo, tačiau, tų namų vidus visai netvarkomas, nešvarus, nedekoruotas, nesuteikia paprasčiausio jaukumo ar šventadieniškos nuotaikos. Todėl visai suprantama kodėl mūsų jaunimas taip nenoriai ten renkasi, o ieško kultūringiau atrodančių, švaresnių ir jaukių salių savo suvažiavimams ruošti ne tik pinigų sveikimams atiduodami, bet ir savaime nuo lietuviškos tildami.

Nupirkti ar pastatyti namus,

Mergaitė su chrizantema...

Dar reikia trijų knygų

Praėjusių metų pabaigoje paskelbėme Antano Smetonos monografijos autoriui reikalingų knygų ieškojimo talką. Visus geros valios lietuvius, kurie žinotų, kur tas knygas būtų galima rasti, prašėme pranešti. Ši talka jau davė labai gražių vaisių. Ieškomų knygų sąrašas buvo 16 knygų. Dėka nuoširdiems talkininkams, šiandien jau turime žinių apie 13 knygų. Žinome, kur jos yra ir kokiomis sąlygomis jomis galima pasinaudoti. Kelios jų jau pasiūstos monografijos autoriui Aleksandrui Merkeliui.

1. Vaidžanto Jaunosios Antano Smetonos dienos, 1931;

2. Germanto - Meškausko brošūra apie A. Smetonos jaunystę, ir

3. J. Gobio brošūra Augustinas Voldemaras.

Jei kas tas knygas turėtų arba žinotų, kur jos yra, maloniai prašomas pranešti J. Paplūniui, 5647 S. Wood St., Chicago 36, III.

KANSAS valstybėje viename teisme sunkvežimio vairuotojas prisipažino, jog jis važiavo 52 mylių greičiu 50 mylių rajone. Teisėjas supykęs pareiškė, jog jis nenorės mayti panašios bylos. Kaltinamąjį nubaudė dviejų centų pabauda pabrėždamas, jog tokia byla neesant daugiau verta.

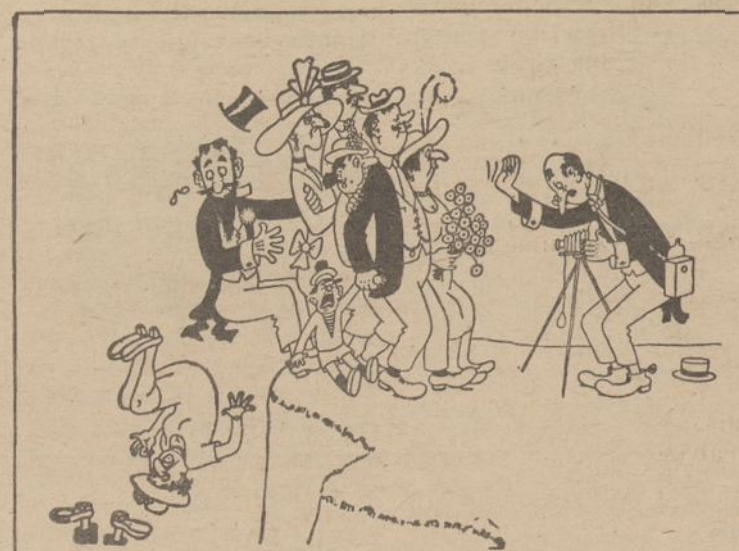

Foto konkurso taisyklės

Tema: "Mūsų jaunimas" — mažieji, moksleiviai, studentai; jų užsiėmimai, organizacinė veikla, pramogos ir t.t.

Dalyvauti gali visi lietuviai foto mėgėjai ir profesionalai iš visų pasaulio kraštų. Nuotraukų skaičius neribojamas.

Data: nuo paskelbimo dienos iki š. m. kovo 31 d. (pašto antspaudu data). Dalyviai prašomi pradeiti siųsti nuotraukas tuoju pat, kad jų per daug nesusitelktų pabaigoje.

Sprendėjai: visi Dirvos skaitytojai; balsuoja už tris, jų nuomone, geriausias nuotraukas.

Vykdymas: konkurso dalyviai siunčia nespaldytas, nemažesnes už atviruką, blizgančio paviršiaus foto kopijas su jų pavadinimais ir turimais techniniais, duomenimis (aprašymu, ką ji vaizduoja, nuotraukoje esančių asmenų pavardėmis ir t.t.) — Dirvos redakcijai, 6977 Superior Ave., Cleveland, 3, Ohio, pažymėdami, kad jos skirtos konkursui. Gautos nuotraukos numeruojamos ir pagal gavimo eilę skelbiamos Dirvoje. Balsuojama, konkursui pasibaičius, specialiu balsavimo lapeliu, kuris bus atspausdintas Dirvoje, drauge pakartojant sumažintas konkurse dalyvavusias nuotraukas.

Premijos: a) dalyviams — daugiausiai balsų surinkusi nuotrauka gauna \$50 premiją, antroji — \$30, trečioji — \$20.

Balsų skaičiavimo komisijos sąstatas bus paskelbtas prieš balsavimą.

Vienas dail. R. Viesulo darbų iš rinkinio "Dainos", kurių paroda šiuo metu vyksta Almaus meno galerijoje Great Necke, N.Y. ir Weyhe galerijoje New Yorke. Pavasarį numatoma jo darbų paroda suruošti Clevelande.

Šiandien ir rytoj

★★★

ŠIAIS metais pirmoji sensacinė naujiena tarptautinėje politikoje praėjo beveik visų nepastebėta. Tai Kubos diktatoriaus Fidel Castro atsisaukimas į "gerai prisivalgiusias" tautas.

Fidel Castro nutarė prieš Ameriką, Europą ir net Sovietų Sąjungą mobilizuoti visas badaujančias tautas, tai yra daugiau negu pusę žemės gyventojų.

Šita iniciatyva yra pavojinga. Anot Castro, alkanieji neturi laukti, kol "prisiputusias pilvas" tautos ateis jiems į pagalbą. Castro kviečia jungtis į "badaujančiųjų internacionalą" ir statyti savo reikalavimus gerai gyvenančioms tautoms.

Jo puolimo planas toks:

— Trys kubiečių misijos šiuo metu važinėja po Aziją, Afriką ir Pietų Ameriką, rinkdamos dokumentaciją badavimo bylai. Viena misija lankysis taip pat ir Jugoslavijoje.

— Havanoje dar šiais metais bus suaukta "badaujančių tautų" konferencija.

— Visos badaujančios tautos, kurios Jungtinėse Tautose sudarys daugumą, ateinančioje sesijoje pradės ofenzivą.

Šitokia badaujančių tautų akcija grasina sugriauti Jungtines Tautose jau ir taip sunkiai besilaikančią lygsvarą. Naujasis blokas bus žymiai pavojingesnis už azijatų-afrikiečių bloką. Tad šis faktas kelia nerimą ne tik amerikiečiams, bet ir rusams, nes tie kraštai slysta iš vieno ir kitų rankų kontrolės.

★

ARTEJANT viršūnių konferencijai, kokia yra vakariečių pozicija svarbiausiais klausimais, kurie ten bus nagrinėjami?

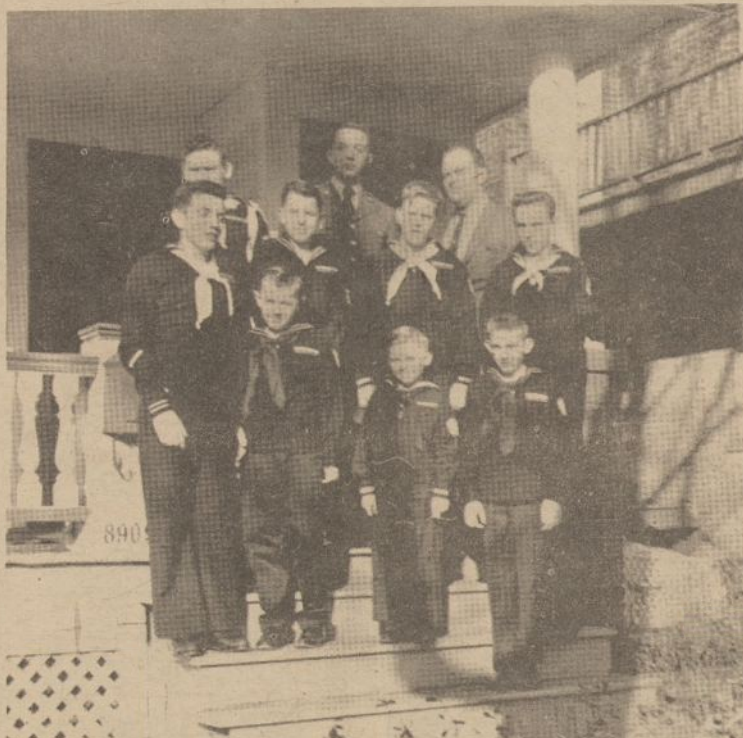
Dėl branduolinių bandymų sustabdymo amerikiečiai sako, kad jie yra laisvi bet kada bandymus atnaujinti. Anglai nebemano daugiau bandymų vykdyti. Prancūzai priešinas susitarimui, net 100 nuošimčių kontroliuojamam, kol bombų gamyba bus toliau tęsiama.

Dėl nusiginklavimo yra kelios tezės. Amerikiečiai nenori girdėti apie bet koki sumažinimą be 100 nuošimčių sėkmingos kontrolės. Gi tokia kontrolė techniškai neįmanoma. Anglai ir vokiečiai mano, kad galima būtų dėl taikos rizikuoti, pasitenkinant 60 nuošimčių sėkmingumu. Prancūzai netiki į nusiginklavimą, kol nebus susitarta politiniame plane.

Dėl pagalbos atsilikusiems kraštams de Gaulle noris pasiūlyti rusams bendrą akciją. Eisenhoweris nori, kad pagalba būtų teikiama per Jungtines Tautas. Paryžius kreipia daugiau dėmesio į Afrikos tautas, Amerika į Azijos.

Dėl Berlyno prancūzai ir vokiečiai laikosi ženevoj priimtų pozicijų. Anglai linkę už naujas nuolaidas iš abiejų pusių. Amerikiečiai, atrodo, po Eisenhowerio ir Chruščiovo pasitarimo, linkę Vakarų Berlyno administravimą pavesti Jungtinėms Tautoms.

Kiekvieno atveju, šiomis dienomis Washingtone susirenkantys keturi vakarų valstybių darbo komitetas turės išlyginti šiuos nesusitarimus, kad vakariečiai galėtų su vienu planu atsistoti prieš Chruščiovą.

Algis Rutkauskas, kuris atlieka karinę tarnybą Oklahomos karinėje bazėje, buvo šventėms parvykęs į Clevelandą aplankyti tėvelių, o taip pat savo draugų būdžių, su kuriais jam anksčiau yra tekę buriuoti. Nuotraukoje iš kairės (pirmojo eilės) Br. Rutkauskas, A. Dailidė, R. Langė, Šarkauskas. Antroje eilėje: A. Langė, V. Dailidė, M. Pautienis ir Šarkauskas. Užpakaly A. Rutkauskas ir inž. A. Pautienis.

Tabako rūkymas (1)

DR. A. GRIGAITIS

PIRMIEJI RŪKORIAI EUROPOJE

Dirvos skaitytojas T. Kasiuba, iš Brooklyno, Dirvoje atspausdame laiške (1959. XII. 17) prašė "šauinių lietuvių patriotų gydytojų" tarti savo svarų žodį apie rūkymą. Nors aš toks gal ir neesu, nes savo motiną tėvynę apleidau, kada jai grėsė didelis pavojus ir nelaimės, bet T. Kasiubos prašymą pasistengsiu patenkinti.

Pirmieji rūkoriai Europoje atsirado gale XV ir pradžioje XVI šimtmečio. 1492 m., Amerikos atradimo laikui, Kolumbas su savo bendrakeleiviais buvo sustojęs, vieni sako prie Kubos, kiti — prie San Salvadoro salos, kur jie pastebėjo, jog vietiniai gyventojai — indėnai susuka kokio tai augalo lapus, juos išdžioviną ir rūkė. Indėnai rūkė šiuos lapus tik švenčių proga ir rūkė tiek, kad netekdavo sąmonės. Vėliau Europos naujakuriai Amerikoje taip pat priprato rūkyti šio augalo lapus.

Pasakojama, jog Kolumbo bendrakeleivis Rodrigo De Jerez pirmas atvežė tabako lapus į Europą iš Antilų salų. Jo žmona labai nustebė pamatius dūmus, kylančius iš jos vyro burnos ir nosies. Apie tai tuoi pranešė inkvizicijai, kuri Rodrigo De Jerez paskaitė velnio apsesū ir patubdė į kalėjimą.

Kiti šaltiniai sako, jog tabako vardas greičiausia kilęs iš Domingo provincijos Tabago. Iš čia ispanų vienuolis Roman Pano 1496 m. atvežė į Europą pirmas tabako sėklas ir pradėjo auginti tabaką, kaip pagražinimo augalą.

Prancūzijoje tabakas pasirodė 1556 m. Jį atvežė iš Brazilijos prancūzas vienuolis Andre Tive. Jis net pa-

rašė apie tabaką ištisą traktatą, kuriame išgyrė stebuklingą tabako veikimą į smegenis, kad tabakas svaigina kaip vynas.

1550 Zan Niko, prancūzų pasiuntinys Lisabonoje, padovanojo savo krašto karalienei K. Mediči tabako augalą, kurio lapai, jo manymu, turėjo galią valyti protą ir jo ligas. Pasiuntinio vardą — Niko, prancūzų botanikas priėmė tabakui, pavadindamas jį "nikotiana".

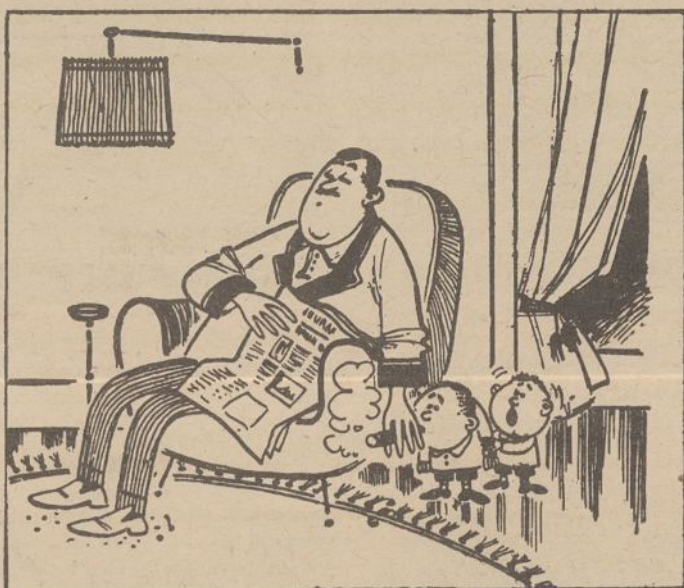
K. Mediči ir jos sūnus Pranciškus II turėdavo stinkus migrenės priepuolius ir naujais vaistais nuo šios ligos labai apsidžiaugė. Tabako lapai buvo sutrinami į miltelius ir uostomi. Vėliau pradėjo jį rūkyti. Bet

greitai buvo pastebėta, jog tabako rūkymas, ypač be saiko, ne tik nenaudingas, bet žmogui kenksmingas.

1680 m. Prancūzijos karalius Liudvikas XIII išleido įsakymą, pagal kurį tik vaistinėms leidžiama pardavinėti šiuos vaistus.

Anglijoje, kur tabakas pasirodė 1585 m., rūkymas buvo griežtai draudžiamas ir už rūkymą buvo baudžiama. Pagautus rūkant, su virve ant kaklo, vedžiodavo gatvėse, kartais net bausdavo mirtim. O nukirstą galvą su pypke dantyse išstatydavo aikštėse. Italijoje popiežius Urbanas VII už rūkymą bei tabako uostymą atskirdavo nuo bažnyčios.

(Bus daugiau)

-- Algi, dabar mano eilė!...

Windsoro lietuviai

BENDRUOMENĖS VEIKLA

Nedidelis tas Windsoras, prisiglaudęs prie milijoninio Detroito. Nedaug ir lietuvių čia yra, bet visuomeninėje veikloje jie neatsilieka nuo didesniųjų lietuvių susibūrimo centrų.

Baigiantis 1959 metams, gruodžio mėn. čia įvyko visuotinis bendruomenės apylinkės susirinkimas. Buvusi valdyba davė savo veiklos ataskaitą. Ota veikla tikrai pasigerėtina, nes valdyba čia eina ir BALFO ir ALTO, ir kitas pareigas.

Per praėjusius metus pasiūsta 12 siuntinių (apie 240 svarų) naudotų drabužių vargstantiems Suvalkų trikampio lietuviams sušelpi. Minint Nepriklausomybės šventę pasiūsta memorandumai Kanados Ministeriui Pirmininkui ir Kanados Užsienų Reikalų Ministeriui. Iš jų gauti ir nuoširdūs atsakymai. Gražiai atstovauta vietos tarptautiniuose pasirodymuose: Laisvės festivalio ir tautybų šventės programose. Valdybos ir jos atstovo pastangomis

paminėta Nepriklausomybės šventė ir birželio įvykiai per vietos radijo, pertransliuojant programas visai Kanadai, nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, drauge supažindinant angliškai kalbančią Kanados visuomenę su Lietuva, jos vargais ir žiauria okupacija. Suruošta pasilinksminimų salėse ir gamtoje — gegužinės.

Visą šį darbą vykdo valdyba, kurią sudarė: pirm. V. Kačinskas, vicepirm. Pr. Dumčius, sekr. P. Januška, išd. V. Čiuprinskas ir narys V. Pundzius. Jiems talkino visi Windsoro ir apylinkių lietuviai.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Visuotiniame susirinkime išrinkta nauja Bendruomenės apylinkės valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: pirm. E. Butavičienė, vicepirm. J. Sodačaitis, sekr. P. Januška, išd. V. Čiuprinskas, vald. narys R. Puidas. Vicepirm. J. Sodačaitis kartu yra ir gausios bibliotekos vedėjas. Sekr. P. Januška yra įgaliojamas ryšių palaikymui su vietos C. B. E. radijo stotimi, o Pr. Dumčius sutiko eiti Šalpos Fondo įgaliojimo pareigas.

PIRMASIS LIETUVIŠKOS DAINOS VAKARAS

Tik perėmusi pareigas nauja Apylinkės valdyba susirūpino didesnio masto kultūriniu parengimu. Ir jau sausio 16 dieną, šeštadienį, ruošia lietuviškos dainos vakarą. Programoje dalyvaus viešnia iš Londono, Ont., solistė Danutė Švilpaitė ir Windsoro lietuvių Choras, ved. J. Sodačaitis. Koresp.

Akademio Skautų Sąjūdžio pirm. Eugenijus Vilkas įteikia premijas ASS jaunimo novelių konkurso laimėtojams: Kaziui Almenui (kairėje) ir Bernardui Prapuoleniui. Dešinėje stovi Arvydas Klierė.

A. Juškio nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

HENRY IR EDESEL FORD AUDITORIJA

Sausio 30 d., 7 val. vak. Henry & Edsel Ford Auditorium salėje Dainavos ansamblis stato muzikinį veiklą "Vestuvės".

Kadangi ši salė, kuri yra miesto centre — Woodward Ave. prie upės, pastatyta tik prieš porą metų, todėl noriu apie ją duoti daugiau žinių.

Salė yra viena iš moderniausių ne tik Detroito, bet ir visoje Amerikoje. Ji pastatyta automobilių karaliaus Henry Ford ir jo sūnaus Edsel garbei. Priklauso Detroito miestui. Salė taip išplanuota, kad iš visų vietų matomumas yra labai geras. Erdvi. Vien tik scena yra 120 pėdų pločio ir 40 pėdų gilio. Turi visus moderniausias įrengimus, o garso sistema yra tokia, kuriai gali prilygti tik viena salė Hollywoode ir viena New Yorke, todėl bus gera proga visą Dainavos koncertą užrekoruoti į juostą. Scena taipgi pritaikyta televizijai ir radijo transliacijai. Yra ir filmavimo aparatūra.

Šokių salės grindų plotas 6000 kvadratinį pėdų.

Kai mūsų mieli chigagiškiai atveš dekoracijas su sunkvežimiu, tai pavažiuos po sceną ir su visu sunkvežimiu bus į jį užkelti.

Labai svarbu publikai, kad po salę yra 750 vietų mašinoms statyti garažas ir nuo 5:30 val. p. p. už visą vakarą reikia mokėti tik 75 centus. Iš garažo keltuvus pakelia žiūrovus prie salės pagrindinio įėjimo. Taipgi yra mašinoms statyti aikštės.

DIRVOJ buvo briliantinis humoro skyrius. Sako, bus dažniau, Patarsiu visiems DIRVĄ skaityti, kuri dabar eina tris kartus per savaitę ir naujesiems skaitytojams teikina 8 doleriai.

tė tarp šios salės ir Veterans Memorial Bldg., kur už mašinos pastatymą reikia mokėti vakarais tik 25 centus.

Malonu, kad vakarų susidomėjimas yra gana didelis, nes vyčiai jau užsakė 75, o kaimynai windsorietėms 30 bilietų. Seni lietuviai veikėjai šimonis ir Motuzas taip pat teiravosi dėl didesnio bilietų skaičiaus.

Dar kartą primename, kad vaikai iki 14 metų, kurie atvyks drauge su tėveliais, bus įleidžiami nemokamai.

Visas koncerto pelnas skiriamas lietuviybės išlaikymui.

V. Kutkus

VAKARAS VASARIO 16 GIMNAZIJAI PAREMTI

Vienintelė mūsų gimnazija Vokietijoje šaukiasi pagalbos. Mūsų pareiga jiems ištiesti pagalbos ranką.

Jau kuris laikas, kai visose Amerikos kolonijose tam reikalui vyksta vajai. Turėjome ir mes porą rinkliavų Detroito, o sausio 17 d., 4 val. p. p. Tarptautinio Instituto patalpose, 111 E. Kirby, prie Kultūros Klubo, kuris yra tiesioginiai susijungę į Lietuvių Bendruomenę, sudaryta komisija, vadovaujama L. Puskepalaitienės, rengia vakarą.

Vakaro programoje bus Antano Rūko vieno veiksmo komedija "Prapuolusios laimės ieškojimas", koncertinė dalis ir E. Ožėskienės vieno veiksmo vaidybinis "Nutrukusi styga". Režisuoja Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė.

Po meninės programos — laimėjimai, šokiai ir bufetas.

Visas vakaro pelnas yra skiriamas Vasario 16 gimnazijai paremti. Maloniai kviečiame visus detroitietius atsilankyti ir tuomi paremti svarbų reikalą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės Valdyba

DAINAVOS KONCERTAS

1960 m. sausio 30 d., šeštadienį, 7:30 val. vakare Henry & Edsel Ford Auditorijoje Dainavos ansamblis išpildys Jeronimo Ignatonio muzikinį veiklą "Vestuvės".

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, dol. Bilietus galima įsigyti pas apylinkės valdybos narius.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsiant Dirvą aukomis parėmė:

K. Širvinskas, Clev. \$1.00
T. Cirkelis, Woodhaven 1.00
J. Baranauskas, Clev. 2.00
K. Pocius, E. Chicago 10.00
A. Pimpė, Chicago 5.00
V. Pašakarnis, Houston 5.00
A. Kudirka, Waterbury 2.00
Z. Peckus, Cleveland 2.00
Dr. K. Pautienis, Clev. 5.00
A. Šalkauskas, Willowick 2.00
A. Iljasevičius, Detroit 2.00
A. Janušonis, Chicago 2.00
J. Namikas, Chicago .. 2.00
J. Pročkys, Chicago 2.00
A. Rukšėnas, Cleveland 2.00
S. Stankus, Chicago 2.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

• Visi nepiliečiai, gyveną pastoviai ar laikinai atvykę, sausio mėn. turi užpildyti registracijos korteles, kurios gaunamos paštu įstai-gose. Ir vaikai, virš 14 metų, tokias korteles taip pat turi užpildyti.

- Va, skaitau DIRVĄ ir žinau ką lietuvių veikia Australijoje, Argentinoje, Kanadoje ir kitur. O mano kaimynė dar neskaityto ir to nežino. Patarsiu ir jai užsisakyti DIRVĄ. Metams nauji skaitytojai moka tik 8 dolerius.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RERpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave.

Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:

Ofiso RERpublic 7-5020.

Namų WAlbrook 5-3765.

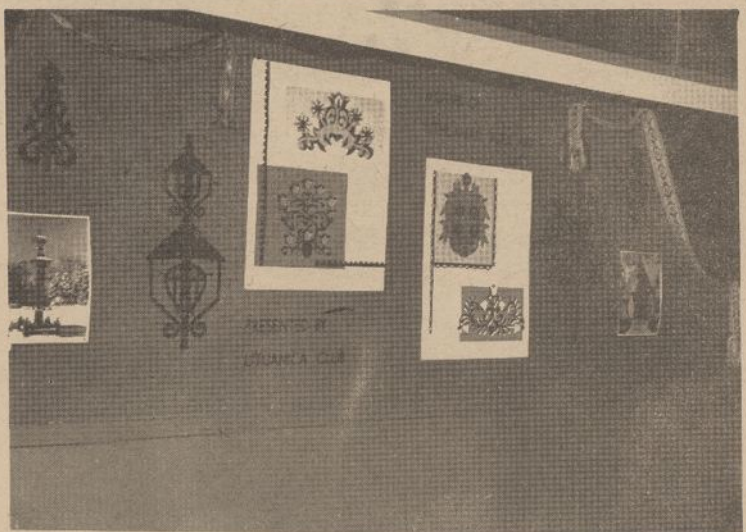
J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street

(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Valstybiniame Illinois universitete Navi Pier Chicagoje, kuriame mokosi apie 10,000 studentų, Lietuvių studentų klubas Lituanica prieš Kalėdas surengė universiteto bibliotekoje parodėlę, kurios išstatė lietuvių tautodailės ir tautinės architektūros pobūdžio darbų (daugiausia arch. J. Muloko). Parodos įrengimu daugiausiai rūpinosi klubo pirm. E. Kulikauskas ir valdybos narys S. Vana-gūnas.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

CLEVELANDO ŽINIOS

• LVS Ramovė Clevelando skyrius sausio 17 d., 11 val. 30 min. lietuvių svetainėje ruošia Klaipėdos atvadavimo minėjimą. Bus muz. A. Mikulskio paskaita ir poeto B. Augino meninė dalis. Prašoma gausiai dalyvauti. Klaipėdos sukilimo dalyviai prašome registruotis prie įėjimo.

• L. Budžiams remti valdyba vasario 20 d., 8 val. vak. Čiurlionio ansamblio namuose rengia Užgavėnių blynų vakarą-balių.

• Dr. K. Ambrozaitis iš Clevelando išvyko į Gary, Ind., kur dirbs kaip rentgenologas. Išleistuves surengė Lietuvių Fronto nariai, kurių pirmininku jis buvo keletą metų.

• Vaidilos teatro administracija šiais metais numato visą eilę parengimų. Daugumas teatro narių yra pakeitę adresus, todėl visi nariai, norintieji priklausyti (ypatingai jaunimas) prašomi registruotis pas administratorių Zenoną Dučmaną PO 1-9447 arba valdybos narius.

• Vaidilos teatras ruošiasi spektakliui. Kovo 12 d. Slovėnų salėje vaidins 5 veiksmų dramą "Melas šventykloje". Šis veiksmas yra laimėjęs antrą vietą Clevelando Bendruomenės pirmos apylinkės valdybos skelbtame dramos konkurse.

• Federalinių mokesčių grąžinimo pareiškimus (Tax Return) pildo Edvardas Karnėnas, John G. Oshen Real Estate and Insurance Co., 1141 Ansel Rd. (kampas E. 87 St. ir Kosciuszko Ave.), telef. SW 5-4808. Po 7 val. vak. šaukti į namus tel. ER 1-4732.

Clevelando Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos kalėdinę eglutę aplankęs Kalėdų senelis atnešė vaikui gražių dovanėlių. Prie stalo tėvų komiteto atstovas K. Marcinkevičius perduoda Senelio atvežtas dovanas.

V. Plodžinsko nuotrauka

Aukos karo invalidams

Ramovėnai lapkričio mėn. pradėjo rinkti aukas karo invalidams. Vajų tęsia iki vasario 15 d. Visi kviečiami nepagailėti nors kuklios aukos tiems, kurie laisvės kovoje prarado sveikatą.

Laisvame pasaulyje tokių yra 23, o tėvynėje 7. Tų 7 likimas yra baisus, nes niekas jais nesirūpina, niekas jų varge ir senatvėje negloboja. Karo Invalidų Draugija stengiasi, kiek galėdama jiems padėti. Iš gautų aukų yra pasiuntusi jiems siuntinių už 900 dol. Jie bus šelpiami ir ateity. Sunki padė-

tis ir likusių Vokietijoje. Padedama ir jiems. Karo invalidų globa yra susijusi su didelėmis išlaidomis.

Aukas renka valdybos nariai, karo inv. A. Mackevičius, K. Gasparaitis, G. Gudėnas, J. Balbatas. Aukas galima pasiųsti ir skyriaus išdininkui E. Karnėnui: 1118 Rutherford Rd., Cleveland Heights 12, Ohio.

Išnuomojami 5 k. butas

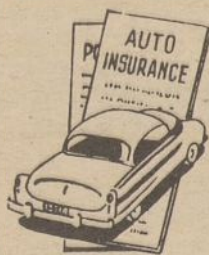
Apačioje. Pageidaujami 3 vyresnio amžiaus žmonės. 1330 Russel Rd. Šaukti HE 1-0247. (7)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

DĖMESIO!

Pasižymėkite, kad mūsų adresas ir telefonas pasikeitė. Dabar yra:

642 Meadowlane Dr. Richmond Hts. 24, Ohio
Telef. HI 2-4450

Mes dabar turim geresnes sąlygas jums patarnauti. Prašom šaukti visais apdraudos reikais.

Paulina Mozuraitis-Bennett
Apdraudos agentas

TAUTINĖS SĄJUNGOS CLEVELANDO SKYRIAUS

DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

rengiamas

1960 m. sausio 16 d., 7 val. vak.,

Čiurlionio Ansamblio namuose,
10908 Magnolia Drive.

Pobūvis su menine dalimi.

Pakvietimų ribotas skaičius, iš anksto gaudami Dirvoje, tel. HE 1-6344, pas valdybos narius.

SAVE SAFELY

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
January 15th
EARN INTEREST
FROM
January 1st

Earn
4%
ANTICIPATED RATE

Save-by-Mail...

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

613 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

at
ST. CLAIR SAVINGS

the MAY CO'S (2) BASEMENT stores

Eagle
Stamps
visada
padidina
sutaupas

Berniukų 12.98
dygsniuotu pamušalu
Tikros vilnos Suburban Coats

Dydžiai 10 iki 16

• Blues • Greys • Browns

Mes pardavėme šimtus šių puikių paltų už reguliarią kainą... dabar, gamintojų tuštinant atsargas gavom pigiau... ir mes galim duoti didelę sutaupymą šioms dygsniuotų pamušalų paltams. Paskubėkit juos įsigyti.

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Boys' Clothing Department,
Downtown and On the Heights.

Išpardavimas!

Vyrų 19.90 iki 24.98 Nationally Famous
Suburban Coats and Jackets

Pasirinkit iš Suburban paltų su dygsniuotu pamušalu Orlon® linings, Orlon® Shawl spalvotu ir Fiberene audimo. Užsegamas paltas su ziperiu prieky, dygsniuotu pamušalu; Bedford Cord ilgi paltai ir vilnonis galvos apdangalai. Ir daugiau patogumų įvairiuose stiliuose. Visi dydžiai visuose ženkluose. *Du Pont's gamybos ženklas su Acrylic Fiber.

Dydžiai 36 iki 46
Vyrams ir jauniems vyrams

14.90

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Men's Clothing Department,
Downtown and On the Heights.

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai šilpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyba sudarė kelias komisijas. Į Kultūros Fondą patvirtinta: Tėvas J. Borevičius, H. Nagys, V. Jonynas, I. Gražytė ir R. Siniūtė. Į Šalpos komitetą: I. Mališka, I. Lukoševičienė, J. Kęsgailienė, A. Zubienė ir G. Rukšėnas. Politiniam komitetui, kurio sudėtis neįvardinta, vadovaus J. Žmuidzinas.

• Montrealio lietuvių bankas "Litas" metinę apyvertą suvedė \$919,000 sumai. Atsimenant, kad bankas neseniai įkurtas, rezultatai labai geri. 1959 m. turėjo \$13,085 pelno.

• Dail. Romo Viesulo litografinių darbų paroda sausio 10 d. atidaryta Almaus Meno Galerijoje — 77 Stenboat Rd., Great Neck, N. Y. Tuo pat metu, kaip ir Almaus Galerijoje, dail. R. Viesulas savo "Dainas" išstatė ir Weyhe Galerijoje, New Yorke. Paroda tęsis iki sausio 31 d. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 2 iki 5 val., išskyrus pirmadienius.

• Į Torontą iš Lenkijos atvyko Aldona Girčienė su dukterim Dalia. Prieš duobus metus jos persikėlė iš Lietuvos į Lenkiją, o dabar pasiekė Torontą gyvenanti vyrą.

• Memmingene, Vokietijoje, veikia lietuvių choras "Darna", kurį veda muz. M. Budriūnas. Choras pradėjo septintuosius veiklos metus.

• VLIKO Vykd. Tarybos pirmininkas J. Glemža, V. Sidzikauskas informacijos, nuo sausio 15 d. pasitraukia. Taip pat VLIKO Eltoje nebedirba ir H. Jakuzaitis.

Pittsburgho lietuviai

Nepriklausomybės šventės minėjimas

Pittsburgho lietuviai jau ruošiasi minėti Vasario 16. Tai įvyks vasario 21 d. Lietuvių Piliečių svetainėje, S. Pittsburgh. Pagrindiniu kalbėtoju bus Lietuvos atstovas Washington — J. Kajeckas. Iš amerikiečių bus miesto mayoras Joseph Barr ir Kongreso atstovas James Fulton. Meninę programą išpildys šv. Pranciškaus Akademijos mokinės.

Draugijų metinis suvažiavimas

Pittsburgho ir apylinkės draugijų atstovų metinis suvažiavimas šaukiamas sausio 24 d. Lietuvių Piliečių svetainėje, 1723 Jane St., S. Pittsburgh, Pa. Suvažiavimas bus pradėtas 3 val. p. pietų. Šiame suvažiavime bus renkama A. L. T. Pittsburgho skyriaus nariai, išklausa esančios ALT valdybos pranešimai. Draugijoms pakviesti molaikškai jau išsiuntinėti.

Jei kuri draugija, dėl klaidingo adreso ar dėl kokios kitos priežasties nebūtų gavusi kvietimo, malonėkit pasinaudoti šiuo kvietimu ir dalyvaukit suvažiavime. Kviečiami dalyvauti ir pavieniai veikėjai.

S. Bakanas

RAUDONŲJŲ PASTANGOS

Kaip žinia, 1959 m. rugsėjis atsidadė ir Lietuvos pavergimui pritarantieji Amerikos lietuviai lankėsi Maskvoje ir Lietuvoje.

Ir štai dabar jie propagandinius paveikslus pasirodė parodyti Pittsburghe. Kaip atspausdintuose lapeliuose garsina, kad su paveikslais

atvyksta daktaras J. Stanislovaitis ir aiškina Kristina Stanislovaitis, iš Waterbury.

Pittsburgho lietuviai labai nustebinti, kad vienos garbingos organizacijos pirmininkas savo radijo programoje garsina šį raudonųjų pataikūnų propagandinį ir pinigų rinkimo parengimą.

Pittsburgho lietuviai turėtų susiprasti ir tokius parengimus nelankyti, o juos piketuoti!

FLORIDA

Atgaivintas choras

Miami Lietuvių Choras jau buvo nustojęs veikti. Dabar vėl atgaivintas ir vėl vyksta pamokos. Vadovauja Anita Navickaitė. Sausio 17 d. choras rengia pobūvį Lietuvių Klubui patalpose. Visi lietuviai kviečiami atsilankyti ir choro veiklą paremti.

Padovanojo brangų pianiną

Atsiranda geras ir džiugantis žmonių, kurie padeda atlikti tai, kur kiti nepajėgia. Štai Pranas Mockus Lietuvių Klubui nupirko puikų pianiną, \$1000 vertės, ir jį padovanojo.

Pranas Mockus yra žemaitis, kilęs iš Telšių apskr. krio turtinų ūkininkų, Gečių kaime. Amerikoje jau išgyvenęs 60 metų. Anksčiau gyveno Cicero, Ill., dabar čia turi labai gražią rezidenciją tarp žaliuojančių medžių. Žada ir kitus lietuvių kultūrinius darbus paremti. Nors jau sulaukęs 80 metų, bet gerai išsilaikęs ir tvirtas.

Vasario 16 minėjimas

Jau pradėdama rengtis Vasario 16 iškilnėms. Meninė programa atliks Baltie

BRAZILIJOS LIETUVIŲ TARPE

Brazilijos lietuvių gyvenimas slenka monotoniškai, kaip ir visų darbo žmonių. Tačiau ir darbo žmogus nori kartais atitrūkti nuo kasdieninės monotoniškos, todėl jis ieško naujų išpūdžių.

Sao Paulo lietuvių kolonija turi keletą organizacijų, kurios kartas nuo karto surengia pobūvius, koncertus, vaidinimus. Tuo palaikomas savos kultūros, savų papročių perdavimas jaunajai kartai. Tačiau sena patarlė sako: "Savo krašte pranašas nebūsi..." taigi ir čia pasilgstama naujų žmonių.

Ir štai, gruodžio 12-16 dienomis S. Paulo mieste lankėsi iš JAV atvykę svečiai Juozas ir Marijona Bačiūnai. Jie atvyko į Braziliją norėdami užmegsti pažinti su gausia vietine lietuvių kolonija ir su Brazilijos Lietuvių Bendruomene.

Tuo tikslu Bačiūnai, lydimi Lietuvos Konsulo S. Paulyje p. Al. Polišaičio su ponu, dalyvavo lietuviškos parapijos pamaldose. Vakare buvo rodomas filmas ir J. Bačiūnas supažindino susirinkusius su šiaurės Amerikos lietuvių veikla. Deja, šiuo reikalu propaganda buvo pravesta paviršutiniškai. Erdvion Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėn susirinko neskaitlingas būrys mūsų tautiečių, o jaunimo, kuri p. Bačiūnas taip norėjo pamatyti, tesimatė keli veidai. Tačiau tie, kurie atvyko ir pamatė filmą, išklause garbingo svečio pranešimo.

Trio, Miami Lietuvių Choras. Bus geri kalbėtojai ir kiti įvairumai. Visi kviečiami minėjimui jau rengtis.

A. Zdanis

VIRŠUJE: Gražiai pasirodęs Chicagoje Marktparko jaunųjų choras su deklamatore Vitalija Ruibyte.

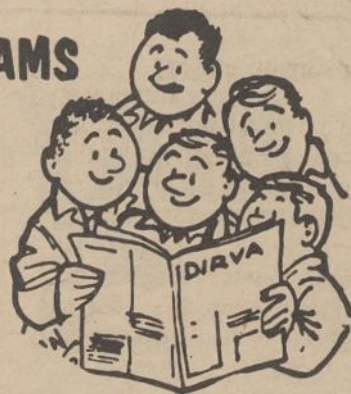
A. Gulbinsko nuotrauka

privačiuose namuose svečiui pagerbti koktailį, į kurį buvo pakviesti ir lietuvių visuomenės atstovai. Svečių tarpe matėsi ir tie, kurie mielau lanko koktailius, negu visus kitus lietuviškus parengimus.

Ponai Bačiūnai buvo priminti ir prelato Pljaus Ragažinsko lietuviškos parapijos klebonijoje pietums. Jie taipogi atsilankė ir pas rašytoją Karolę Pažeraite, gyvenančią labai kukliai, bet nepaprastai širdingai primančia kiekvieną svečią savoj pastogei. Ta proga, jos vvras muzikas Jonas Kaseiliūnas, nenuilstantis lietuvių kalbos šauklys Brazilijoje, išrašė i fonografą J. Bačiūno širdingus žodžius, skirtus čionvksčiams lietuviams. Vėliau jie buvo perduoti per radiją viso krašto lietuviams.

Halina Mošinskienė

JŪSŲ DRAUGAMS DIRVOS BŪTINAI REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Kas Dirvos neturi — daug nustoja!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai padarykit: pasirūpinkit, kad jie gautų DIRVĄ!

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovana, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užskote kaip dovana).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Mylimai Motinai

ROZALIJAI MICKEVIČIENEI mirus,

DR. BRONIUI MICKEVIČIUI ir jo šeimai

reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą

Magdalena Vaitkevičienė
Faustas Kirša
Monika ir Pranas Lemberantai
Aleksandra ir Antanas Gustaičiai
Alė ir Stasys Santvarai

Dėl brangios ponios

MARIJOS BALUTIEENĖS mirties,

min. B. K. BALUČIUI, jos dukrai ir žentui — brangiems ADAI ir VIKTORUI ROSENBLATAMS ir jų dukrelėms, liūdėsio prislėgti reiškiamė gilią užuojautą.

Juzė ir Steponas Nasvyčiai,
Aldona ir Juozas Augustinavičiai

ADOLFINAI MALĖNIENEI,

jos tėveliui mirus, gilią užuojautą reiškia

Lituanistinės Vysk M. Valančiaus
Mokyklos Tėvų Komitetas

Omahos lietuvių sporto klubui Lituanica, išsikovojušiam praėjusį rudenį šiaurės Vidurio Vakarų rajone futbolo (soccer) žaidynėse pirmąją vietą, N. Metų pobūvyje buvo įteiktos trofejos. Iš kairės: Omahos miesto atletizmo direktorius Joe Cupich, klubo pirmininkas A. Reškevičius ir klubo vienuolikės kapitonas J. Grikaitis.

A. Preikšaičio nuotrauka